

Uppfært 21. nóv. 2019

Kynning á kröfum

vegna þjóðlendumáls á svæði 10A:

Strandasýsla ásamt fyrrum Bæjarhreppi

SJÁ EINNIG KORT
MEÐ KRÖFULÍNUM MÁLSADILA

NÓVEMBER 2019

Kröfur vegna þjóðlendumáls á svæði 10A

Hér eru kynntar kröfur sem óbyggðanefnd hafa borist vegna þjóðlendumáls á svæði sem við málsmeðferð óbyggðanefndar er auðkennt sem svæði 10A, þ.e. Strandasýsla ásamt fyrrum Bæjarhreppi.

Forsaga málsins er sú að með bréfi dags. 16. mars 2018 var fjármála- og efnahagsráðherra tilkynnt að svæði 10A, Strandasýsla ásamt fyrrum Bæjarhreppi, hefði verið tekið til meðferðar og veittur frestur til 14. september 2018 til að lýsa kröfum íslenska ríkisins um þjóðlendur þar. Kröfulýsingarfrestur var framlengdur til 5. október 2018 að beiðni íslenska ríkisins. Þann dag barst svo krafa íslenska ríkisins um þjóðlendu en hún nær til þess hluta Drangajökuls sem er innan svæðisins.

Krafa íslenska ríkisins var síðan kynnt með lögformlegum hætti, þ.e. bæði í Lögbirtinga-
blaði og með auglýsingum í dagblöðum, og öðrum mögulegum hagsmunaaðilum var veittur frestur til 1. febrúar 2019 til að skila kröfulýsingum. Einnig var sýslumanninum á Vestfjörðum og öllum sveitarfélögum á svæði 10A tilkynnt um þjóðlendukröfu ríkisins og kröfulýsingarfrest gagnaðila. Kynningargögn voru aðgengileg í Hólmavíkurlitabúí sýslumannsins á Vestfjörðum og hjá viðkomandi sveitarfélagi, þ.e. Árneshreppi, auk skrifstofu og vefsíðu óbyggðanefndar. Að auki var var fréttatilkynning send út um þjóðlendukröfu ríkisins, kröfulýsingarfrest og hvar kynningargögn væru aðgengileg, og RÚV, Morgunblaðið og vefurinn Bæjarins besta (bb.is) fjölluðu um þjóðlendukröfuna 23. og 24. október 2018. Engar gagnkröfur bárust innan frestsins.

Kynning á heildarkröfum skv. 12. gr. laga nr. 58/1998 stóð yfir 18. febrúar – 18. mars 2019 og frestur til athugasemda var til 25. mars 2019. Gögn voru aðgengileg á sömu stöðum og við fyrri kynningu.

Meðan á síðari kynningunni stóð bárust óbyggðanefnd nokkur erindi, auk þess sem nefndin hefur vakið athygli eigenda ákveðinna jarða á málinu og gefið þeim kost á aðild að því, sbr. 3. mgr. 13. gr. laga nr. 58/1998. Í framhaldi af hvoru tveggja hafa óbyggðanefnd borist þrjár gagnkröfur vegna fjögurra jarða í Strandasýslu, Skjaldabjarnarvíkur, Drangavíkur, Engjaness og Ófeigsfjarðar. Einnig hafa borist athugasemdir vegna einnar jarðar, Dranga, sem farið er með eins og um formlega kröfu sé að ræða. Þessar kröfulýsingar og athugasemdir, auk kröfulýsingar íslenska ríkisins, eru birtar hér á eftir.

Óbyggðanefnd vinnur að öflun gagna um svæðið í samvinnu við sérfræðinga á Þjóðskjalasafni Íslands. Að lokinni gagnaöflun og rannsókn á eignarréttarlegri stöðu svæðisins mun nefndin úrskurða um fram komnar kröfur. Nánari upplýsingar fást á skrifstofu óbyggðanefndar og á vefsíðu hennar: obyggdaneftnd.is.

Óbyggðanefnd

EFNISYFIRLIT

Kröfulýsing fjármála- og efnahagsráðherra f.h. íslenska ríkisins

um þjóðlendumörk á svæði 10A	1
1. Almenn atriði	2
2. Landsvæði	2
3. Nánar um kröfusvæðið	3
4. Kröfusvæðið; hluti Drangajökuls, jarðir og svæði sem liggja að því	6
5. Kröfulína og röksemdir fyrir henni	8
6. Dómsúrlausnir og aðrar úrlausnir er varða kröfusvæðið	9
7. Kröfugerð	9
8. Áskilnaður og fyrirvari	10
 Kröfur og athugasemdir gagnaðila íslenska ríkisins	13
<i>Engjanes og Ófeigsfjörður</i>	<i>13</i>
<i>Drangavík.....</i>	<i>17</i>
Fylgiskjöl	22
<i>Skjaldarbjarnarvík</i>	<i>45</i>
Fylgiskjöl	46
<i>Drangar</i>	<i>49</i>

Yfirlitskort um kröfulínur málsaðila:

https://obyggdaneftnd.is/wp-content/uploads/10A_mal-2019-1_kort-krofulinur.pdf

Óbyggðanefnd
Skuggasundi 3, 2. hæð.
101 Reykjavík

Óbyggðanefnd			
Málsnr.	08N19080003	Tilv.	1/2019
Db.	1-102	Skj.nr.	1
Mótt.			

Reykjavík, 5. október 2018

Efni: Kröfulýsing íslenska ríkisins vegna þjóðlendna á svæði 10A

Með bréfi óbyggðanefndar dags. 16. mars 2018, var fjármála- og efnahagsráðueytnu gert viðvart um að nefndin hefði ákveðið að kröfulýsingafrestur íslenska ríkisins á svæði 10A yrði til 14. september 2018. Kröfulýsingarfrestur íslenska ríkisins var svo til 5. október 2018.

Kröfusvæðið afmarkast svo, sbr. bréf óbyggðanefndar dags. 20. ágúst 2018.

Austurmörk fyrrum Bæjarhrepps ráða austurmörkum svæðisins frá botni Hrútafjarðar til suðurs þar til komið er að mörkum fyrrum Bæjarhrepps gagnvart Borgarbyggð. Þaðan er þeim sveitarfélagamörkum fylgt til norðvesturs þar til komið er að austurmörkum Dalabyggðar. Þaðan er vesturmörkum fyrrum Bæjarhrepps fylgt til norðurs þar til komið er að mörkum hans gagnvart Strandabyggð, en sá punktur er jafnframt á sýslumörkum milli Strandasýslu og Dalasýslu. Þaðan er suður- og síðar vestur- og loks norðvesturmörkum Strandasýslu fylgt allt þar til komið er að hafi við Geirólfsnúp milli Skjaldabjarnarvíkur og Reykjaðar. Að austanverðu afmarkast svæðið af hafi.

Þjóðlendu-kröfusvæði það sem að framan er lýst nær til þess svæðis sem óbyggðanefnd hefur nefnt 10A, Strandasýsla ásamt fyrrum Bæjarhreppi og er það fyrsti hluti tíunda svæðisins sem kemur til umfjöllunar nefndarinnar.

Hjálagt fylgir kröfulýsing íslenska ríkisins til þjóðlendna á umræddu svæði. Yfirlitskort unnið af Landformum á Selfossi, verður sent nefndinni.

Þá fylgja kröfulýsingunni, skjalaskrá og heimildaskrá ásamt ljósritum af viðkomandi skjölum.

Áskilinn er réttur til að leggja fram greinargerð síðar.

Virðingarfyllst,
f.h. fjármála- og efnahagsráðherra f.h. íslenska ríkisins

Edda Andradóttir

Edda Björk Andradóttir, lögmaður

**KRÖFULÝSING FJÁRMÁLA- OG EFNAHAGSRÁÐHERRA
F.H. ÍSLENSKA RÍKISINS
UM ÞJÓÐLENDUMÖRK Á SVÆÐI 10A,
STRANDASÝSLA ÁSAMT FYRRUM BÆJARHREPPI**

1. ALMENN ATRIÐI

Með bréfi óbyggðanefndar, dags. 16. mars 2018, var fjármála- og efnahagsráðherra, f.h. íslenska ríkisins, tilkynnt að nefndin hefði ákveðið að taka svonefnt svæði 10A til meðferðar, Strandasýsla ásamt fyrrum Bæjarhreppi. Var íslenska ríkinu veittur frestur til að lýsa kröfum um þjóðlendur á svæðinu til 14. september 2018.

Með bréfi óbyggðanefndar til Juris, dags. 20. ágúst 2018, var lýsingu kröfusvæðisins breytt á þann hátt að vesturmörk þess voru miðuð við mörk Strandasýslu en ekki mörk sveitarfélagsins Strandabyggðar svo sem áður hafði verið ákveðið.

Með bréfi óbyggðanefndar dags. 11. september 2018, til Juris, var fallist á að frestur til að skila kröfulýsingu yrði framlengdur til 5. október 2018.

Málsaðili: Aðild að þessu máli á fjármála- og efnahagsráðuneytið, kt. 550169-2829, Arnarhvoli, 150 Reykjavík, f.h. íslenska ríkisins, sbr. 2. og 11. gr. laga nr. 58/1998. Samkvæmt 2. gr. laganna er íslenska ríkið eigandi lands og hvers konar landsréttinda og hlunninda í þjóðlendum, sem ekki eru háð einkaeignarrétti. Í 11. gr. laganna er lögð sú skylda á fjármálaráðherra að hann fari með fyrirsvar fyrir hönd íslenska ríkisins og stofnana á vegum þess, vegna krafna um eignarréttindi innan þjóðlendna og við úrlausn um hvort land teljist til eignarlands eða þjóðlendna. Fyrirsvar þetta er einnig talið ná til eignarlanda ríkisins á þjóðlendumörkum.

Fyrirsvarsmaður: Lögmenn íslenska ríkisins í máli þessu eru Andri Árnason, kt. 121257-3869, Edda Björk Andradóttir, kt. 280676-5199, edda@juris.is, og Indriði Þorkelsson, kt. 020257-5049, indridi@juris.is, Juris slf., Borgartúni 26, Reykjavík, sími 580-4400.

2. LANDSVÆÐI

2.1. Afmörkun kröfusvæðis

Kröfusvæðið afmarkast svo, sbr. bréf óbyggðanefndar dags. 20. ágúst 2018:

Austurmörk fyrrum Bæjarhrepps ráða austurmörkum svæðisins frá botni Hrútafjarðar til suðurs þar til komið er að mörkum fyrrum Bæjarhrepps gagnvart Borgarbyggð. Þaðan er þeim sveitarfélagamörkum fylgt til norðvesturs þar til komið er að austurmörkum Dalabyggðar. Þaðan er vesturmörkum fyrrum

Bæjarhrepps fylgt til norðurs þar til komið er að mörkum hans gagnvart Strandabyggð, en sá punktur er jafnframt á sýslumörkum milli Strandasýslu og Dalasýslu. Þaðan er suður- og síðar vestur- og loks norðvesturmörkum Strandasýslu fylgt allt þar til komið er að hafi við Geirólfsnúp milli Skjaldabjarnarvíkur og Reykjafjarðar. Að austanverðu afmarkast svæðið af hafi.

2.2. Sveitarfélög á kröfusvæðinu

Á kröfusvæðinu eru eftirfarandi sveitarfélög: Strandabyggð, Árneshreppur, Kaldrananeshreppur og hluti Húnaþings vestra, þ.e. fyrrum Bæjarhreppur.

Strandabyggð varð til í kjölfar sveitarstjórnarkosninganna árið 2006 við sameiningu Hólmavíkurhrepps og Broddaneshrepps. Stærsti þéttbýliskjarninn er Hólmavík. Í sveitarfélaginu bjuggu 468 manns 1. janúar 2017.

Árneshreppur, er nyrsta sveitarfélagið í Strandasýslu. Þar bjuggu 46 manns 1. janúar 2017.

Kaldrananeshreppur, nær frá Selá í Steingrímsfirði að sunnan, að Spena norðan við Kaldbaksvík. Þar er þorpið Drangsnes. Í hreppnum bjuggu 106 manns 1. janúar 2017.

Fyrrum Bæjarhreppur. Hreppurinn sem liggur í vestanverðum Hrútafirði, sameinaðist Húnaþingi vestra, hinn 1. janúar 2012. Fyrir sameininguna, bjuggu þar um 100 manns (2010).

3. NÁNAR UM KRÖFUSVÆÐIÐ

3.1. Heimildir um landnám í Strandasýslu og Hrútafirði

Í Landnámu er getið nokkurra landnámsmanna, sem numu lönd á Ströndum og í Hrútafirði.

„Hella-Björn son Herfinns og Höllu var víkingr mikill; hann var jafnan óvinur Haralds konungs. Hann fór til Íslands ok kom í Bjarnarfjörð með alskjölduðu skipi; síðan var hann Skjalda-Björn kallaðr. Hann nam land frá Straumnesi til Dranga, ok í Skjalda-Bjarnarvík bjó hann, en átti annat bú á Bjarnarnesi; þar sér miklar skálatóptir hans.“¹

„Geirólfr hér maðr, er braut skip sitt við Geirólfsnúp; hann bjó þar síðan undir gnúpinum at ráði Bjarnar.“²

¹ Íslendingabók Landnámabók II. Hið íslenska fornritafélag. 1968, bls. 197.

² Íslendingabók Landnámabók II. Hið íslenska fornritafélag. 1968, bls. 197.

„Þorvaldr Ásvaldsson, Úlfssonar, Yxna-Þórissonar, nam Drangaland ok Drangavík til Enginess ok bjó at Dröngum alla ævi. Hans son var Eiríkr rauði, er byggði Grænland, sem fyrr segir.“³

„Herröðr hvítaský var göfugr maðr; hann var drepinn af ráðum Haralds konungs, en synir hans þrír fóru til Íslands ok námu land á Ströndum: Eyvindr Eyvindarfjörð, Ófeigr Ófeigsfjörð, Ingólfr Ingólfsfjörð; þeir bjoggu þar síðan.“⁴

„Eiríkr snara hét maðr, er land nam frá Ingólfsfirði til Veiðilausu ok bjó í Trékyllisvík: [...]“⁵

„Önundr tréfótr son Ófeigs burlufótar, Ívarssonar beytils, Önundr var í móti Haraldi konungi í Hafrsfirði ok lét þar fót sinn. Eptir þat fór hann til Íslands ok nam land frá Kleifum til Ófæru, Kaldbaksvík, Kolbeinsvík, Byrgisvík, ok bjó í Kaldbak til elli.“⁶

„Björn hét maðr, er nam Bjarnarfjörð; hann átti Ljúfu; þeira son var Svanr, er bjó á Svanshóli.“⁷

„Steingrímur nam Steingrímsfjörð allan ok bjó í Tröllatungu.“⁸

„Kolli hét maðr, er nam Kollafjörðr og Kriðinsenni ok bjó undir Felli, meðan hann lifði.“⁹

„Þorbjörn bitra hét maðr; hann var víkingr ok illmenni. Hann fór til Íslands með skuldalið sitt; hann nam fjörð þann, er nú beitir Bitra, ok bjó þar. Nokkuru síðar braut Guðlaugr bróðir Gils skeiðarnefs skip sitt þar út við höfða þann, er nú heitir Guðlaugshöfði. [...] Við Guðlaug er kennd Guðlaugsvík.“¹⁰

„Bálki hét maðr Blæingsson, Sótasonar af Sótanesi; hann var á mót Haraldi konungi í Hafrsfirði. Eptir þat fór hann til Íslands ok nam Hrútafjörð allan; hann bjó á Bálkastöðum hvárumtveggjum, en síðast í Bæ ok dó þar. Hans son var Bersi goðlauss, er fyrst bjó á Bersastöðum í Hrútafirði [...]“¹¹

³ Íslendingabók Landnámabók II. Hið íslenszka fornritafélag. 1968, bls. 197.

⁴ Íslendingabók Landnámabók II. Hið íslenszka fornritafélag. 1968, bls. 197-8.

⁵ Íslendingabók Landnámabók II. Hið íslenszka fornritafélag. 1968, bls. 198.

⁶ Íslendingabók Landnámabók II. Hið íslenszka fornritafélag. 1968, bls. 198.

⁷ Íslendingabók Landnámabók II. Hið íslenszka fornritafélag. 1968, bls. 199.

⁸ Íslendingabók Landnámabók II. Hið íslenszka fornritafélag. 1968, bls. 199.

⁹ Íslendingabók Landnámabók II. Hið íslenszka fornritafélag. 1968, bls. 199.

¹⁰ Íslendingabók Landnámabók II. Hið íslenszka fornritafélag. 1968, bls. 200.

¹¹ Íslendingabók Landnámabók II. Hið íslenszka fornritafélag. 1968, bls. 200.

„Arndís en auðga, dóttir Steinólfs ens lága, nam síðan land í Hrútafirði út frá Borðeyri; hon bjó í Bæ.“¹²

„Pröstr og Grenjuðr synir Hermundar hokins námu land í Hrútafirði inn frá Borðeyri ok bjoggu at Melum.“¹³

3.2. Afréttarmál

Í Sóknaýsingum Vestfjarða II (Ísafjarðar- og Strandasýslur) kemur m.a. eftirfarandi fram um afréttarmál í sýslunni.

Í lýsingu síra Sigurðar Gíslasonar fyrir Árnessókn segir eftirfarandi um afréttarlönd, upprekstur o.fl.:

„Hér eru engin afréttarlönd þau, er séu almenningur. Heldur liggja þau undir einstaka jarðar. Þau eru hér: Krossnesfjall, og er þangað rekið geldfé af mörgum bæjum í norðurhluta sveitarinnar. Þar er rétt á Krossnesi. Á Seljanesfjall er rekið frá fáeinum bæjum og er þar réttar í Ófeigsfirði. Hið mesta afréttarland er Reykjarfjarðarfjall, og liggur það undir Reykjarfjörð, og er réttað þar. Svo er líka rekið á Kjörvogshlíð, sem að liggur undir Kjörvog, og er hlíð þessi norðanvert með Reykjarfirði. Réttin er á Kjörvogi. Úr öðrum sveitum rekur hingað enginn. Hér í sveit eru alls staðar haldnar réttir mánudaginn í 22. viku sumars, annars eru afréttarlöndin hér ekki annað en búfjárhagar.“¹⁴

Í lýsingu síra Sigurðar Gíslasonar fyrir Kaldrananessókn segir eftirfarandi um afréttarlönd, upprekstur o.fl.:

„Ekkert afréttarland er í sveitinni, utan á Selárdal, hvert fáir hafa rekið síðan fé tók að fækka.“¹⁵

Í Jarðabók segir m.a. um Stað:

„Þar á Selárdal hefur verið brúkaður lamba upprekstur, og hefur ábúandinn tekið lambatolla, en beneficiator öngva.“¹⁶

Í lýsingu síra Björns Hjálmarssonar fyrir Tröllatungu- og Fellsóknir segir eftirfarandi um afréttarlönd, upprekstur o.fl.:

¹² Íslendingabók Landnámabók II. Hið íslenska fornritafélag. 1968, bls. 201.

¹³ Íslendingabók Landnámabók II. Hið íslenska fornritafélag. 1968, bls. 201.

¹⁴ Sóknaýsingar Vestfjarða. II. Ísafjarðar- og Strandasýslur. 1952, bls. 229.

¹⁵ Sóknaýsingar Vestfjarða. II. Ísafjarðar- og Strandasýslur. 1952, bls. 248.

¹⁶ Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalín, Ísafjarðar- og Strandasýsla (VII. bindi), bls. 385.

„Upprekstur er nú hafður í Mókolls- og Steinadal, úr Fellss[ók]n, en í Tungu- og Arnkötludal sumstaðar úr Tungusókn, sumstaðar ekki rekið. Réttað er á þessum dalbæjum í 21. viku sumars. Engin er hér lögleg afrétt, því svo stutt er á millum byggða, að sunnan og norðanverðu.“¹⁷

Í Jarðabók segir m.a. um jörðina Tind:

„Lambaupprekstur hefur þar áður verið a Hallruna, nú er hann í mörg ár aldeilis aflagður. Fjallatollur hefur verið i lamb af xx lömbum, og tók það ábúandi.“¹⁸

Í lýsingu síra Búa Jónssonar fyrir Prestbakka- og Óspakseyrarsóknir segir eftirfarandi um afréttarlönd, upprekstur o.fl.:

„Afréttur er á Melafjalli, sem kallaður er lögskipaður fyrir nokkra búendur, sem þar næstir eru. Á þann afrétt reka ekki margir. Á þeim bæ er og kölluð lögrétt, í hverri er réttað er á haustnóttum. Hinir reka fé sitt á fjöll, upp frá sínu landi, en draga því næst í sundur, þegar sótt er á haustum, þar sem hentugast þykir.“¹⁹

Í Jarðabók segir m.a. um jörðina Brunngil:

„Góð beit og víðlend á sumar. Þar hefur fyrrum verið brúkaður lambaupprekstur úr sveitinni, jafnvel sumstaðar úr nálægt liggjandi sveitum, en var þó ei lögafrjett. Var almennilegast goldið í fjallatoll i lamb af xx eða þess virði, stundum minna. Er nú í mörg ár aflagður, kann og ei vel að brúkast vegna búmissis á heimapeningi.“²⁰

Þó framangreindar heimildir geti þess að sameiginlegur upprekstur hafi verið á vissum svæðum, leiddi athugun íslenska ríkisins til þess að tilgreind svæði séu öll innan landamerkja jarða, án þess að vera sérstaklega aðgreind í bréfunum.

4. KRÖFUSVÆÐIÐ; HLUTI DRANGAJÖKULS, JARÐIR OG SVÆÐI SEM LIGGJA AÐ ÞVÍ

4.1. Árneshreppur

i. Skjaldarbjarnarvík í Árneshreppi, (aðliggjandi)

Í landamerkjabréfi fyrir jörðina Skjaldarbjarnarvík í Árneshreppi, nr. 97, dags. 2. júlí 1890, þinglesið sama dag, segir m.a. svo um landamerki:

¹⁷ Sóknalýsingar Vestfjarða. II. Ísafjarðar- og Strandasýslur. 1952, bls. 267.

¹⁸ Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalín, Ísafjarðar- og Strandasýsla (VII. bindi), bls. 404.

¹⁹ Sóknalýsingar Vestfjarða. II. Ísafjarðar- og Strandasýslur. 1952, bls. 267.

²⁰ Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalín, Ísafjarðar- og Strandasýsla (VII. bindi), bls. 432.

„Jörðin á land og reka norður í klett þann sem er norðan til við Geirhólmagnúp og kallaður er Biskup, að sunnan verðu á jörðin land og reka að Bjarnafjarðará og eru þar skír landamerki milli Skjaldabjarnarvík og Dranga.“

ii. *Drangar í Árneshreppi, (aðliggjandi)*

Í landamerkjabréfi fyrir jörðina Dranga í Árneshreppi, nr. 95, dags. 24. maí 1890, þinglesið 2. júlí 1890, segir m.a. svo um landamerki:

„Land jarðarinnar að norðanverðu við bæjinn er norður að Bjarnafjarðará og eru þar skír landamerki milli Skjaldabjarnarvíkur og Dranga. Að sunnanverðu við bæjinn eiga Drangar land yst út í Drangatanga nfl. sjónhendingu af lægsta Skarðatindinum í vörðu þá, sem er á klettinum skammt fyrir ofan sjóinn og svo eptir þeirri línu til sjóar. Til fjalls á jörðin land svo langt sem vötnum hallar að láglendi hennar.“

iii. *Engjanes í Árneshreppi, (aðliggjandi)*

Í landamerkjabréfi fyrir jörðina Engjanes í Árneshreppi, nr. 94, dags. 2. júlí 1890, þinglesið sama dag, segir m.a. svo um landamerki:

„Hornmark milli Engjanes og Drangavíkur er Þrælskleif, þaðan beint til fjalls, svo eptir hæstu fjallsbrún að Eyvindarfjarðará en hún ræður merkjum til sjóar milli Engjanes og Ófeigsfjarðar, [...]“

4.2. Fyrrum Nauteyrarhreppur, nú Strandabyggð

iv. *Skjaldfönn í fyrrum Nauteyrarhreppi, nú Strandabyggð, (aðliggjandi)*

Ekki hefur fundist landamerkjabréf fyrir jörðina Skjaldfönn né upplýsingar um jörðina í jarðaskjölum Ísafjarðarsýslu.

4.3. Fyrrum Grunnavíkursveit, nú Ísafjarðarbær

v. *Sæból í fyrrum Grunnavíkursveit, nú Ísafjarðarbær, (aðliggjandi)*

Í landamerkjabréfi fyrir jörðina Sæból í Grunnavíkursveit, nr. 227, dags. 8. janúar 1892, þinglesið 6. september 1892, segir m.a. svo um landamerki:

„Milli Reykjarfjarðar og Sæbóls skilur á, sem rennur frá fjalli til fjöru. Að austanverðu skilur Sæbóls og Skjaldabjarnarvíkurland, klettur, sem er nefndur Biskup, og stendur undir Geirólfsgrúpi.“

5. KRÖFULÍNA OG RÖKSEMDIR FYRIR HENNI

5.1. Árneshreppur

5.1.1. Almennt

Í eftirfarandi umfjöllun um þjóðlendu­kröfulínur íslenska ríkisins er vikið stuttlega að helstu heimildum er styðja afmörkun þjóðlendu­kröfulína og sjónarmið er búa að baki þeirri afstöðu íslenska ríkisins að um svæði utan eignarlanda sé að ræða. Vísast hér að öðru leyti til umfjöllunar 3. og 4. kafla hér að framan, þar sem frekari heimilda er getið, þ.á m. um landnám á svæðinu. Eftirfarandi umfjöllun byggir á þeim heimildum er liggja fyrir við gerð kröfulýsingarinnar og ber því ekki að líta svo á að um sé að ræða tæmandi umfjöllun eða rökstuðning fyrir kröfugerð íslenska ríkisins.

5.1.2. Hluti Drangajökuls

5.1.2.1. Þjóðlendu­kröfulína

Af hálfu íslenska ríkisins er þess krafist að sá hluti Drangajökuls, sem er innan Árneshrepps og innan marka kröfulýsingarsvæðis 10A, , sé þjóðlenda innan eftirfarandi þjóðlendu­kröfulínu:

Upphafspunktur er við Hrollleifsborg (1), og er miðað við að hann sé við jökuljaðar og á sýslumörkum, sveitafélagamörkum og merkjum jarðanna Skjaldabjarnarvíkur í Árneshreppi og Sæbóls í Reykjarfirði, fyrrum Grunnavíkursveit, nú Ísafjarðarbæ. Þaðan er jökuljaðri Drangajökuls fylgt suður uns komið er að þeim stað, punktur (2), sem er á sýslumörkum Strandasýslu og Norður-Ísafjarðarsýslu. Þaðan er farið norður eftir sýslumörkum og sveitafélagamörkum sem jafnframt eru mörk kröfulýsingarsvæðis og svo til norð-austurs, eftir sömu mörkum að Hrollleifsborg, sem er upphafspunktur.

5.1.2.2. Afmörkun þjóðlendu­kröfulínu

Að þeim hluta Drangajökuls sem íslenska ríkið gerir þjóðlendu­kröfu í, liggja eftirfarandi jarðir; Sæból í Reykjarfirði, fyrrum Grunnavíkursveit, nú Ísajarðarbær, Skjaldabjarnarvík, Drangar og Engjanes, allar í Árneshreppi og jörðin Skjaldfönn í fyrrum Nauteyrarhreppi, nú Strandabyggð. Engin þessara jarða lýsir merkjum sérstaklega til jökuls eða jökulbrúnar en þess skal þó getið að landamerkjabréf hefur ekki fundist fyrir jörðina Skjaldfönn. Frá upphafspunkti er kröfulínan afmörkuð eftir jökuljaðrinum og er miðað við hann eins og hann var við gildistöku laga nr. 58/1998.

5.1.2.3. Svæði utan eignarlanda – röksemdir fyrir kröfulínu

Þau atriði sem einkum er litið til við skilgreiningu á þjóðlendumörkum á kröfusvæði 10a eru heimildir um landnám, jarðir og jarðamörk, ritaðar heimildir, landfræðilegar aðstæður, og önnur atriði svo sem nánar verður greint frá hér á eftir.

Af hálfu íslenska ríkisins er byggt á því að það svæði sem er innan þjóðlendukröfulínu, Drangajökull, teljist landsvæði utan eignarlanda í skilningi 2. mgr. 1. gr. laga nr. 58/1998.

Krafa þessi er byggð á því að jöklar teljist almennt til svæða utan eignarlanda, og er þá vísað til almennra athugasemda er fylgdu frumvarpi til þjóðlendulaga, sem og til kafla 4.6. í almennum niðurstöðum óbyggðanefndar.

Hvergi mun þess vera getið í landnámslýsingum að menn hafi numið jökla til eignar eða afnota. Hefur eignarréttarleg staða jökla ekki sérstaklega verið til umfjöllunar í íslenskri lögfræði. Hefur verið litið svo á að jöklar séu dæmi um óbyggð svæði sem enginn hafi nýtt af, eða landalmenningur skv. síðari tíma flokkun.

Ekki verður séð af lýsingum í Landnámu að jökullinn hafi verið innan landnáms. Þess er a.m.k. ekki getið. Að kröfusvæðinu liggja jarðir sem lýsa í örnefni við jökulbrún. Má þannig ráða af heimildum að þjóðlendukröfusvæðið liggi utan landamerkjabréfa og annarra landamerkjálýsinga aðliggjandi svæða. Af sömu heimildum er og ljóst að slík aðliggjandi svæði telja ekki til beinna eignarréttinda yfir þjóðlendukröfusvæði íslenska ríkisins. Vísast hér nánar til fyrrgreinds rökstuðnings fyrir þjóðlendukröfulínu.

Að kröfusvæðinu liggja jarðir. Má þannig ráða af heimildum að þjóðlendukröfusvæðið liggi utan landamerkjabréfa og annarra landamerkjálýsinga aðliggjandi svæða. Af sömu heimildum er og ljóst að slík aðliggjandi svæði telja ekki til beinna eignarréttinda yfir þjóðlendukröfusvæði íslenska ríkisins. Vísast hér nánar til fyrrgreinds rökstuðnings fyrir þjóðlendukröfulínu.

Að öðru leyti er vísað til almennra sjónarmiða sem gilda í þjóðlendumálum, dómafordæma Hæstaréttar Íslands og til almennra niðurstaða óbyggðanefndar, með viðaukum, sem birtar eru á heimasíðu nefndarinnar.

6. DÓMSÚRLAUSNIR OG AÐRAR ÚRLAUSNIR ER VARÐA KRÖFUSVÆÐIÐ

Ekki hafa fundist neinir dómar er varða kröfusvæðið.

7. KRÖFUGERÐ

7.1. Hluti Drangajökuls

Upphafspunktur er við Hrollleifsborg **(1)**, og er miðað við að hann sé við jökuljaðar og á sýslumörkum, sveitafélagamörkum og merkjum jarðanna Skjaldabjarnarvíkur í Árneshreppi og Sæbóls í Reykjarfirði, fyrrum Grunnavíkursveit, nú Ísafjarðarbæ. Þaðan er jökuljaðri Drangajökuls fylgt suður uns komið er að þeim stað, punktur **(2)**,

sem er á sýslumörkum Strandasýslu og Norður-Ísafjarðarsýslu. Þaðan er farið norður eftir sýslumörkum og sveitafélagamörkum sem jafnframt eru mörk kröfúlýsingarsvæðis og svo til norð-austurs, eftir sömu mörkum að Hrollleifsborg, sem er upphafspunktur.

8. ÁSKILNAÐUR OG FYRIRVARI

Áskilinn er réttur til að koma að frekari sjónarmiðum og röksemdum fyrir þjóðlendukröfulínunum á síðari stigum málsmeðferðar fyrir óbyggðanefnd, eftir atvikum með því að færa inn á kröfukort nýja punkta í samræmi við örnefni, svo og til að gera breytingar á kröfulínunum á einstökum svæðum. Þá er áskilinn réttur til að leggja fram ný sönnunargögn, eftir því sem tilefni gefst til. Ennfremur er áskilinn réttur til að leiða fram vitni við aðalmeðferð.

Sérstakur fyrirvari er gerður vegna einstakra landamerkjálýsinga sem talið er af hálfu íslenska ríkisins í kröfugerð, að séu í samræmi við þjóðlendukröfulínur, ef í ljós kemur að svo reynist ekki vera.

Reykjavík, 5. október 2018,

f.h. fjármála- og efnahagsráðherra vegna íslenska ríkisins,

Edda Björk Andradóttir, lögmaður

Meðfylgjandi:

- kröfukort, svæði 10A
- fylgigögn, sbr. forskj. lista

Óbyggðanefnd
Skuggasundi 3
101 Reykjavík

Skjalaskrá með kröfulýsingu íslenska ríkisins ásamt viðkomandi skjölum:

https://obyggdaneftnd.is/wp-content/uploads/10A_riki-skjalaskra.pdf

Tilvísanaskrá með kröfulýsingu íslenska ríkisins ásamt viðkomandi gögnum:

https://obyggdaneftnd.is/wp-content/uploads/10A_riki-tilvisanaskra.pdf

Óbyggðanefnd			
Málsnr.	ÖBN 19080003	Tilv.	1/2019
Db.	1-102	Skj.nr.	6
Mótt.			

Óbyggðanefnd
Skuggasundi 3
101 Reykjavík

Reykjavík, 15. apríl 2019.

KRÖFULÝSING

f.h. eigenda jarðarinnar Engjaness, landnr. 141672 og Ófeigsfjarðar, landnr. 2128026.

Inngangur:

Málavextir eru þeir að nýverið tók óbyggðanefnd til meðferðar svæði 10 A í Strandasýslu. Nefndinni barst kröfulýsing íslenska ríkisins 5. október 2018 sem nær til þess hluta Drangajökuls sem fellur innan svæðis 10 A. Í kjölfarið var hagsmunaaðilum gefinn kostur á að skila kröfulýsingu, en eigendum jarðarinnar Engjaness og Ófeigsfjarðar var veittur framlengdur frestur í því skyni til og með 15. apríl 2019.

Aðild og fyrirvar:

Eigendur landsvæðisins eru:

Jörðin Engjanes, landnr. 141672

Bar Felix Von Longo-Liebenstein, kt. 180554-3279, Lindarnesi, 851 Hellu.

Jörðin Ófeigsfjörður, landnr. 2128026

Pétur Guðmundsson, kt. 230644-4549, Ófeigsfirði 1, 524 Norðurfirði.
Guðrún Sveinbjörnsdóttir, kt. 010342-3419, Mýri, 645 Fosshóli.
Haraldur Sveinbjörnsson, kt. 050837-4329, Efstaleiti 10, 103 Reykjavík.
Gunnar Gaukur Magnússon, kt. 050961-7299, Ytri-Veðrará, 426 Flateyri.
Hallvarður E. Aspelund, 281158-3339, Fífutungu 3, 400 Ísafirði.
Valdimar Steinþórsson, kt. 310166-4809, Skipagötu 6, 400 Ísafirði.
Dánarþú Halldóru Sveinbjörnsdóttur, kt. 100838-4199.
Nýja Húsið Ófeigsfirði, kt. 601094-2079, Rauðhömrum 14, 112 Reykjavík.

Fyrirvarsmaður eigenda er Friðbjörn E. Garðarsson hrl.

Kröfugerð:

Aðalkrafa landeigenda er, að óbyggðanefnd viðurkenni óskiptan beinan eignarrétt þeirra á því landi Drangajökuls sem íslenska ríkið hefur lýst þjóðlendukröfum í. Kröfum sínum til stuðnings vísa landeigendur m.a. til merkjalýsingar framlagðra

landamerkjabréfa, auk landamerkjabréfa aðliggjandi jarða sem og annarra heimilda um landamerki og inntak eignarréttar á hinu umþrætta svæði. Kröfugerð landeigenda lýtur þannig að öllu landi innan eftirtalinna merkja með vísan til tölusettra punkta á meðfylgjandi uppdrætti:

Upphafspunktur er við Hrollleifsborg (1), og er miðað við að hann sé við jökuljaðar og á sýslumörkum, sveitafélagamörkum og merkjum jarðanna Skjaldabjarnarvíkur í Árneshreppi og Sæbóls í Reykjarfirði, fyrrum Grunnavíkursveit, nú Ísafjarðarbæ. Þaðan er jökuljaðri Drangajökuls fylgt suður uns komið er að þeim stað, punktur (2), sem er á sýslumörkum Strandasýslu og Norður-Ísafjarðarsýslu. Það er farið norður eftir sýslumörku og sveitarfélagamörkum sem jafnframt eru mörk kröfulýsingarsvæðis og svo til norðausturs, eftir sömu mörkum að Hrollleifsborg, sem er upphafspunktur.

Til vara krefjast landeigendur þess að óbyggðanefnd viðurkenni fullkominn afnotarétt þeirra að landi innan áðurlýstra merkja, sem kann að verða úrskurðað þjóðlenda. Undir afnotarétt falli öll venjubundin afnot, að fornu og nýju.

Pá er krafist málskostnaðar úr hendi ríkisins samkvæmt úrskurði óbyggðanefndar eða samkvæmt framlögðum málskostnaðarreikningi lögmanns landeigenda.

Málavextir og helstu málsástæður:

Hið umdeilda landsvæði sem kröfulýsingin tekur til rúmast innan ytri landamerkja jarðanna Engjaness og Ófeigsfjarðar. Um innbyrðis mörk jarðanna verður hins vegar fjallað á öðrum vettvangi eins og lög bjóða.

Í landamerkjaskrá fyrir jörðina Engjaness sem þinglesin var 2. júlí 1890, sem staðfest var af umráðamönnum Engjaness og Ófeigsfjarðar og jarðeigendum Ófeigsfjarðar, kemur eftirfarandi fram:

„Hornmark milli Engjaness og Drangavíkur er Þrælskleif, þaðan beint til fjalls, svo eptir hæstu fjallsbrún að Eyvindarfjarðará, en hún ræður merkjum til sjóar milli Engjaness og Ófeigsfjarðar.“

Landamerkjalyýsingin er e.t.v. ekki eins ítarleg og æskilegt væri. Af henni og landamerkjalyýsingum bæði nærliggjandi og aðliggjandi jarða, s.s. Drangavíkur og Dranga, verður hins vegar ekki annað ráðið en að ytri mörk Engjaness og Ófeigsfjarðar nái til miðbundu Drangajökuls rétt eins og kröfulýsing landeigenda miðast við, fram kemur á uppdrætti og samræmist staðháttum og þeim heimildum sem nýtur við.

Landeigendur hafna því að landamerkjabréf sem málið varða verði skýrð þannig að vísbendandi séu um að mörk landsins séu við jökulrætur og nái ekki til hins umþrætta svæðis.

Bent er á að við setningu þjóðlendlaga var sérstaklega litið til þess að aðeins það landsvæði innan jökla sem teldist ekki til eignarlands gæti talist þjóðlenda.

Landeigendur telja einsýnt að land jarðarinnar eins og því er lýst hafi verið innan landnámssvæða og mótmæla því að óljósar lýsingar Landnámu verði til þess að frumstofnun eignarréttar yfir landinu verði dregin í efa. Telja þeir einsýnt að hið umdeilda land hafi verið numið þegar við upphaf byggðar í landinu, rétt eins og annað land.

Landeigendur telja að í kröfum ríkisins felist ásælni til beinna eignarréttinda þeirra án þess að skilyrði 72. gr. stjórnarskrárinnar séu uppfyllt og beri þegar af þeirri ástæðu að hafna kröfum íslenska ríkisins. Sambærilegt eignarréttarákvæði er einnig að finna í 1. gr. 1. viðauka laga nr. 62/1994 um Mannréttindasáttmála Evrópu. Telja landeigendur að eignarréttur þeirra njóti verndar þessara grundvallarlaga.

Málsmeðferð fyrir óbyggðanefnd lýtur ákvæðum stjórnsýslulaga nr. 37/1993. Með hliðsjón af meðalhófsreglu þeirri sem lögfest er í 12. gr. laganna er óheimilt að leggja svo þunga sönnunarbyrði á landeigendur að þeim sé ómögulegt að mæta þeim. Sem dæmi um slíkar óhóflegar sönnunarkröfur má nefna að á landeigendur sé lögð sú skylda að færa frekari sönnur á eignarrétt sinn en þær eignarheimildir sem þegar er á minnst. Slíkum kröfum er ekki hægt að fullnægja með skjallægum sönnunargögnum.

Til vara byggja landeigendur kröfu sína á því að þeir hafi hefðað landið.

Varakrafa landeigenda styðst við sömu rök og að framan greina en á engan hátt getur orkað tvímælis að réttur þeirra nær hið minnsta til fullkomins afnotaréttar þeirra innan þeirra merkja sem um er að ræða.

Helstu lagarök:

Vísað er til meginreglna í eignarrétti og stjórnarskrár, einkum 72. gr. hennar.

Vísað er til jafnræðisreglu stjórnarskrárinnar.

Vísað er til málsmeðferðar og sönnunarreglna einkamálalaga nr. 91/1991.

Vísað er til landmerkjalaga nr. 41/1919 auk eldri laga um landamerki.

Vísað er til laga um hefð nr. 46/1905 og þinglýsingarlaga nr. 39/1978.

Vísað er til laga um verndun fornmenja dags. 16. nóvember 1907.

Vísað er til þjóðminjalaga nr. 52/1969.

Vísað er til laga um skráningu og mat fasteigna nr. 6/2001 auk eldri laga um sama efni.

Vísað er til stjórnsýslulaga nr. 37/1993, einkum ákvæða laganna um rannsóknarreglu, jafnræðisreglu, álitsumleitan og meðalhófsreglu.

Vísað er til laga um afréttarmálefni og fjallskil nr. 6/1986.

Vísað er til laga nr. 64/1994 auk reglugerða með stoð í þeim.

Vísað er til þjóðlendlaga nr. 58/1998.

Vísað er til laga nr. 62/1994 um Mannréttindasáttmála Evrópu.

Vísað er til Mannréttindasáttmála Sameinuðu Þjóðanna.

Um málskostnað landeigenda vísast til 17. gr. laga nr. 58/1998 og 129., 130. og 131. gr. laga nr. 91/1991.

Áskilnaður:

Landeigendur áskilja sér rétt til að koma fram með nýjar kröfur, málsástæður, lagarök og gögn fyrir óbyggðanefnd á síðari stigum, einkum þó ef greinargerð ríkisins gefur tilefni til.

Virðingarfyllst,
f.h. landeigenda

Jóhann Fannar Guðjónsson hdl.,
f.h. Friðbjörns E. Garðarssonar hrl.

Fylgiskjöl:

1. Kort með landamerkjum jarðarinnar
2. Þinglýsingarvottorð
3. Fasteignamatsvottorð

Óbyggðanefnd			
Málsnr.	03N19080003	Tilv.	1/2019
Db.	1-102	Skj.nr.	10
Mótt.	11.10.2019		

Óbyggðanefnd
Skuggasundi 3
101 Reykjavík.

Reykjavík 9. október 2019.

KRÖFULÝSING

Í Lögbirtingablaðinu 16. október 2018 var birt tilkynning frá óbyggðanefnd um kröfur íslenska ríkisins til þjóðlendna innan meðferðarsvæðis óbyggðanefndar 10A, Strandasýsla ásamt fyrrum Bæjarhreppi. Var þar skorað á þá sem teldu til eignarréttinda á því landsvæði sem félli innan kröfusvæðis íslenska ríkisins að lýsa kröfum sínum fyrir óbyggðanefnd í síðasta lagi 1. febrúar 2018. Frestir hafa verið veittir landeigendum til að skila kröfum sínum eftir þann tíma og þar á meðal eigendum jarðarinnar Drangavíkur í Árneshreppi sem leggja hér fram eftirfarandi kröfulýsingu.

Fyrir hönd eigenda 70,5% óskipts lands jarðarinnar Drangavíkur í Árneshreppi er hér gerð eftirfarandi krafa til eignarhalds á landsvæði sem fellur innan svæðis óbyggðanefndar 10 A í Strandasýslu og sem íslenska ríkið gerir kröfu til, með þeim rökstuðningi sem hér greinir:

Aðild og fyrirsvar:

Eigendur 70,5% óskipts lands Drangavíkur, þeir sem standa að baki kröfulýsingu þessari eru : Ásdís Virk Sigtryggsdóttir, kt. 181187-2639, Lyngbrekku 13, Kópavogi, Guðjón Egill Ingólfsson, kt. 240256-2239, Dofrakór 2, Kópavogi, Gunnar Ólafur Bjarnason, kt. 151053-5569, Kinnargötu 3, Garðabæ, Halldór Kristján Ingólfsson, kt. 311054-6279, Hesthömrum 7, Reykjavík, Ingunn Hinriksdóttir, kt. 120944-2749, Berghólum 7, Selfossi, Karl Sigtryggsson, kt. 030884-2729, Langholtsvegi 76, Reykjavík, Lára Valgerður Ingólfsdóttir, kt. 130646-3019, Eyri, Árneshreppi, Ólafur Gunnarsson, kt. 220349-2769, Lækjarkinn 2, Hafnarfirði, Sigríður Sveinsdóttir, kt. 050945-4649, Hamrabergi 21, Reykjavík og Þórhildur Hrönn Ingólfsdóttir, kt. 190860-5159, Kópavogsbakka 15, Kópavogi.

Fyrirsvarsmaður ofangreindra eigenda samkvæmt umboði er Benedikt Ólafsson hrl.

Sameigendur ofangreindra landeigenda, þ.e. eigendur að 29,5% af óskiptu landi jarðarinnar Drangavíkur sem standa ekki að baki kröfugerð þessari eru: Guðrún Anna Gunnarsdóttir, kt. 020749-4159, Sundabakka 10A, Stykkishólmi, Valfríður Möller, kt. 050259-5019, Funafold 97, 112 Reykjavík, dánarbú Jóns S. Möller, kt. 071156-3039, Ásdís Gunnarsdóttir, kt. 260348-3379, Svíþjóð, Sigríður Gunnarsdóttir, kt. 101145-2129, Noregi og Svanhildur Guðmundsdóttir, kt. 260543-2619, Arnarhrauni 48, 220 Hafnarfirði.

Kröfur:

Aðallega er þess krafist að óbyggðanefnd viðurkenni beinan eignarrétt eigenda jarðarinnar að landi því sem íslenska ríkið hefur lýst þjóðlendukröfum í og eru innan landamerkja jarðarinnar

Drangavíkur, þ.e. frá punkti í hábungu Drangajökuls með hnitin A=360409,00 m og N=626723,00 m í beina línu að hnitsettum merkjapunkti nr. 14 og þaðan í merkjapunkt nr. 13 á merkjalínu á milli Drangavíkur og Ófeigsfjarðar á meðfylgjandi korti yfir landamerki Drangavíkur og aðliggjandi jarða. Og frá sama punkti í hábungu Drangajökuls að hnitsettum merkjapunkti nr. 39 og þaðan í merkjapunkt nr. 34 á merkjalínu á milli Drangavíkur og Dranga á meðfylgjandi korti yfir landamerki Drangavíkur og aðliggjandi jarða. Þá er krafist beins eignarréttar yfir öllu því svæði sem er innan hnitsettra merkjalína jarðarinnar Drangavíkur á meðfylgjandi korti, sem krafa íslenska ríkisins kann að ná til.

Til vara er krafist beins eignarréttar að landi því sem liggur frá jökulröndinni eins og hún er í dag, á milli greindra merkjapunkta nr. 14 og 39 á meðfylgjandi korti og að kröfulínu ríkisins á jökulröndinni eins og hún var við setningu þjóðlendulaga nr. 58/1998.

Þá er þess krafist að óbyggðanefnd viðurkenni fullan afnotarétt eigenda Drangavíkur að landi innan merkja þess lands sem krafist er og kann að verða úrskurðuð þjóðlenda.

Loks er krafist málskostnaðar úr hendi ríkissjóðs samkvæmt úrskurði óbyggðanefndar. Áskilinn er réttur til að leggja fram málskostnaðarreikning lögmanns landeigenda á síðari stigum málsins.

Tilvitnað meðfylgjandi kort er unnið að Sigurgeir Skúlasyni landfræðingi fyrir kröfúlýsendur.

Landamerki Drangavíkur:

Samkvæmt þeim kortum sem liggja frammi hjá óbyggðanefnd og þeim kröfúlýsingum sem gerðar hafa verið á svæðinu fyrir nefndinni, virðist ekki gert ráð fyrir að land Drangavíkur liggi að Drangajökli. Þetta er rangt og verður því ekki hjá því komist að gera grein fyrir réttum merkjum jarðarinnar gagnvart aðliggjandi jörðum.

Við Ófeigsfjörð á Ströndum er jörðin Ófeigsfjörður. Norðan Ófeigsfjarðar og norður að Skjaldabjarnarvík í Bjarnarfirði eru eftirtaldir 3 jarðir, taldir upp í réttri röð norður: Engjanes, Drangavík og Drangar. Allar liggja jarðir þessar að sjó að austan og vestan þeirra allra er Drangajökull.

Merki allra þessara jarða eru skráð í landamerkjaskrá 2. júlí 1890, undirrituð af eigendum og umboðmönnum eigenda jarðanna, lesin fyrir manntalsþingsrétti að Árnesi þann dag og er merkjunum þinglýst.

Merkjum Ófeigsfjarðar er þannig lýst: "Land jarðarinnar er frá Helgaskjóli og norður að Eyvindarfjarðará og eru þar skír landamerki, fram til fjalls á Ófeigsfjörður svo langt sem vötnum hallar að Ófeigsfjarðarlandi".

Merkjum Engjanes er þannig lýst: "Hornmark milli Engjanes og Drangavíkur er Þrælskleif, þaðan beint til fjalls, svo eftir hæstu fjallsbrún að Eyvindarfjarðará, en hún ræður merkjum til sjóar milli Engjanes og Ófeigsfjarðar."

Merkjum Dranga er þannig lýst: "Land jarðarinnar að norðanverðu við bæinn er norður að Bjarnafjarðará og eru þar skír merki milli Skjaldabjarnarvíkur og Dranga. - Að sunnanverðu við bæinn eiga Drangar land yzt út í Drangatanga nfl. sjónhendingu af lægsta Skarðatindinum

í vörðu þá, sem er á klettunum skammt fyrir ofan sjóinn og svo eftir þeirri línu til sjávar. Til fjalls á jörðin svo langt sem vötnum hallar að láglendi hennar."

Merkjum Drangavíkur er þannig lýst: "Milli Dranga er Drangatangi við sjóinn sjónhending af lægsta Skarðatindinum í vörðu þá sem er á klettunum skammt fyrir ofan sjóinn og svo eftir þeirri línu til sjóar. - En milli Drangavíkur og Engjaness er Þrælskleif og norðanverðu kúpóttur klettur og varða beint upp af honum. Kálhólmar 3 með æðarvarpi."

Samkvæmt merkjalýsingu fyrir Dranga er nokkuð glögggt að suðurmörk Dranga liggja frá sjó og til fjalls svo langt sem vötnum hallar að láglendi hennar. Því má ljóst telja, að þar sem vötnum hallar til suðurs frá línu sem dregin er á vatnaskilum liggi lönd Drangavíkur og/eða Engjaness.

Samkvæmt merkjalýsingu fyrir Ófeigsfjörð eru norðurmörk jarðarinnar við Eyvindafjarðará sem skilur að merki Ófeigsfjarðar og Engjaness. Ofan Eyvindafjarðarár þar sem hún rennur úr Eyvindafjarðarvatni liggja merkin fram til fjalls á vatnaskilum svo langt sem vötnum hallar að Ófeigsfjarðarlandi. Því má ljóst vera að ofan Eyvindafjarðarár þar sem vötnum hallar til norðurs frá línu sem dregin er á vatnaskilum liggi lönd Drangavíkur og/eða Engjaness.

Í merkjalýsingu fyrir Engjaness segir að merkin að norðanverðu byrji við sjóinn í Þrælskleif, liggi þaðan beint til fjalls eftir hæstu fjallsbrún að Eyvindafjarðará sem ráði síðan merkjum til sjávar.

Samkvæmt meðfylgjandi hnitasettu korti eru því merki Drangavíkur og Dranga frá hnitasettum punkti nr. 1 við sjóinn og þaðan í vörðu sem er á klettunum skammt ofan við sjóinn, þaðan, sjónhendingu í lægsta Skarðatindinn í Drangaskörðum og síðan til fjalls eftir dreginni línu á milli efstu tinda á vatnaskilum að hnitapunkti nr. 39 austan við Drangajökul og þaðan beina línu í punkt í hábungu Drangajökuls með hnitin A=360409,00 m og N=626723,00 m.

Ekki er talið að ágreiningur sé um merki þessi við eigendur jarðarinnar Dranga.

Samkvæmt sama korti eru merki Drangavíkur að sunnan frá merkjapunkti nr. 22 við Þrælskleif, sem skilur að merki Drangavíkur og Engjaness og síðan eftir beinni línu sem sem dregin er á að merkjapunkti nr. 20 og síðan milli hnitasettra merkjapunkta á hæstu fjallsbrúnum teljandi niður að merkjapunkti nr. 1 sem staðsettur er við ós Eyvindafjarðarár þar sem hún rennur úr Eyvindafjarðarvatni. - Síðan leggja merkin áfram til fjalls eftir beinni línu á milli hnitasettra merkjapunkta frá 1 til 14 sem skilur að lönd Ófeigsfjarðar og Drangavíkur á vatnaskilum þar sem vötnum hallar að landi Ófeigsfjarðar.

Samkvæmt þessum merkjalýsingum er jörðin Engjavík afmörkuð sneið úr landi því sem liggur á milli jarðanna Ófeigsfjarðar og Dranga og nær land hennar hvergi upp fyrir Eyvindafjarðará. Drangavík er á hinn bóginn eigandi alls annars lands á milli Ófeigsfjarðar og Dranga.

Með vísan til framanskráðra landamerkjalýsinga má ljóst vera að jörðin Drangavík á land að Drangajökli á öllu því svæði sem er á milli norðurmerkja Ófeigsfjarðar, þ.e. þeim punkti þar sem vötnum hallar að landi Ófeigsfjarðar og norður að suðurmörkum á merkjum Dranga, þar sem vötnum hallar að landi Dranga.

Ágreiningur virðist vera uppi við eigendur jarðanna Ófeigsfjarðar og Engjaness um þessi merki. Eigendur Drangavíkur sem standa að baki kröfugerð þessari vinna að stefnu í landamerkjamáli

sem þeir munu höfða á næstu dögum til viðurkenningar á greindum réttindum sínum gagnvart eigendum jarðanna Ófeigsfirði, Engjanesi og Dröngum. Það mál verður rekið fyrir héraðsdómi Vestfjarða.

Málavextir, málsástæður og rökstuðningur:

Í landnámu er þess getið að þrír synir Herröðar hvítaskýs hafi farið til Íslands frá Noregi eftir að faðir þeirra var drepinn að undirlagi Haralds konungs. Þeir námu land á Ströndum. Eyvindur nam Eyvindarfjörð, Ófeigur nam Ófeigsfjörð og Ingólfur nam Ingólfsfjörð. Þorvaldur Ásvaldsson nam Drangaland og Drangavík til Engjanes. Hans son var Eriður inn rauði, faðir Leifs heppna sem fann Vínland ið góða.

Þar sem öðrum heimildum er ekki til að dreifa um merki landnámsjarða hefur almennt verið litið svo á að land hafi verið numið milli fjalls og fjöru, það er frá vatnaskilum hæstu fjallseggja þar sem landi hallar og vötn falla til hins numda lands og þaðan allt til sjávar. Það má því álykta að lönd þeirra landnámsmanna á Ströndum hafi náð frá hábungu á vatnaskilum í vestri og til sjávar.

Ljóst er að jöklar taka breytingum, ýmist ganga fram eða hopa. Ekki er ljóst hver staða eða stærð Drangajökuls var við landnám eða hvort jökullinn var þá til staðar eða ekki. Rannsóknir benda til að hlýtt hafi verið á norðurhveli jarðar frá upphafi Íslandsbyggðar og fram yfir aldamótin 1100. Flestir kannast við þá tilvitnun að við landnám hafi Ísland verið vaxið skógi milli fjalls og fjöru. Það er því ekki útilokað að gróðursnaud víðerni vestfjarða eins og þau eru í dag hafi verið gróðursælir bithagar forfeðra okkar. - Um eignarréttarlega stöðu þess lands sem hulið er jökli fer eftir sömu reglum og um önnur landsvæði.

Staðhæft er að eigendur Drangavíkur hafi frá upphafi landnáms til vorra daga nytjað allt land jarðarinnar sem nytjanlegt hefur verið á hverjum tíma í öllum þeim fjölbreytileika sem breytileg loftslagsskilyrði hafi skapað, allt frá hlýindaskeiði til jökultíma og gróðursæld til gróðurþurrðar.

Vísað er til almennra reglna eignarréttarins og óslitins framsals eignarréttinda. Þá er vísað til óslitinna afnota af landinu og laga nr. 46/1905 um hefð.

Vísað er til þess að við setningu þjóðlendlaga var litið til þess að eingöngu það landsvæði innan jökla sem teldist ekki til eignarlands gæti talist þjóðlenda og því er sérstaklega mótmælt að landamerkjabréf sem málið varða verði skýrð á þann veg að mörk landsins sé við jökulrætur og nái ekki til þess svæðis sem íslenska ríkið gerir kröfu til.

Vísað er til lýsingar síra Sigurðar Gíslasonar fyrir Árnassókn sem fram kemur í Sóknarlýsingum Vestfjarða II, og getið er um í kröfulýsingu íslenska ríkisins, en þar segir um afréttarlönd og upprekstur: "Hér eru engin afréttarlönd þau, er séu almenningur. Heldur liggja þau undir einstaka jarðir."

Heimildir / Fylgiskjöl:

Vísað er m.a. til eftirfarandi heimilda:

1. Landamerkjalyýsing fyrir jörðina Ófeigsfjörð dags. 21. júní 1890, þinglýst 2. júlí 1890.
2. Landamerkjalyýsing fyrir jörðina Engjanes dags. 21. júní 1890, þinglýst 2. júlí 1890.

3. Landamerkjalyýsing fyrir jörðina Dranga dags. 21. júní 1890, þinglýst 2. júlí 1890.
4. Landamerkjalyýsing fyrir jörðina Drangavík dags. 21. júní 1890, þinglýst 2. júlí 1890.
5. Kort / loftmynd Sigurgeirs Skúlasonar landfræðings með hnitasettum landamerkjum Drangavíkur gagnvart aðliggjandi jörðum.
6. Veðbókarvottorð fyrir jörðina Drangavík.
7. Ritsmíð Trausta Jónssonar veðurfræðings um hitafar á Íslandi og á norðurhveli frá landnámi til 1800, dags. 9. mars 2007.

Varðandi fylgiskjöl 1-4 incl. vísast til framlagðra skjala hjá óbyggðanefnd nr. 2(2)a og b - 2(3)a og b - 2(4) a og b - og 2(6)a og b.

Helstu lagarök:

Vísað er til almennra ólögfesta og lögfesta reglna eignarréttar og 72. gr. stjórnarskrár Íslands. Vísað er til þjóðlendlaga nr. 58/1998. Þá er vísað til ákvæða landamerkjalaga nr. nr. 41/1919. Vísað er til laga um hefð nr. 46/1905. Vísað er til laga um afréttarmálefni, fjallskil o.fl. nr. 6/1986. Um málskostnað landeigenda er vísað til 17. gr. þjóðlendlaga nr. 58/1998 og 129. gr. laga um meðferð einkamála nr. 91/1991.

Áskilnaður

Eigendur Drangavíkur áskilja sér rétt til að koma fram með nýjar kröfur, málsástæður, lagarök og til þess að leggja frekari gögn fyrir óbyggðanefnd á síðari stigum málsins ef þurfa þykir.

Virðingarfyllst,
f.h. landeigenda

Benedikt Ólafsson hrl.

Málsnr.	ÖBN 19080003	1/2019
Db.	1-102	2(4) a
Mótt.		a-b

Óbyggðanefnd			
Málsnr.	ÖBN 19080003	Tilv.	1/2019
Db.	1-102	Skj.nr.	10(1)
Mótt.	11.10.2019		

Mál 1/2019. A.1.4a

129.
1890

Þingfestir

dagur

2. júlí

N. 90
Landamerki
fyrir fjörðinn 'Öfeigsfjörður' í Hornshreppi í norðan
Stranda sýslu.

Landfjarðarinnar er frá 'Helgaskjóli' og norður að
Eyvindarfjarðar á og eru þar skír landamerki, fram til
fjalls á 'Öfeigsfjörð' svo langt sem er lúnum kaltar að
'Öfeigsfjarðarland' og liggur því undir 'Öfeigsfjörð' allur
Hítardalur og allur Vörðardalur til á 'Seljanesmúla'
að vörðum. Þeim, sem skilga milli 'Öfeigsfjarðar' og 'Seljanes-
lands' í 'Hítu' á 'Öfeigsfjörð' til þangað til 'Helgaskjól'
er að berast landamerki vörðum, sem þar er uppi á
múlanum, þ.e. 'Öfeigsfjörður' á nokkurt lengra á 'Hítu'
ísteptir en á landi.

Undir 'Öfeigsfjörð' liggur allur retti frá 'Helgaskjóli'
norður að 'Hvala' og svo frá 'Dagverðardals' á norður
í nyrðri teltum fyrir norðan 'Húlsfjarðar' og
þekktist þann af því, að skip fljóta á honum um flöt
og fjöru, en fjarar íð lengi fram fyrir teltum, sem er
nær neðrinni. Frá þessum tilgreinda nyrðra telti
norður að 'Vothellum' liggur allur víðarretti undir 'Þreid-
bólstaðarkirkju' í 'Vesturhópi' í 'Hítuavakssýslu'

Frá 'Vothellum' inn að 'Eyvindarfjarðar' liggur
allur víðarretti undir 'Þingeyrarklauslu' svo er
og víðarretti á svæðinu frá 'Dagverðardals' á 'Hvala'

DJÓNSKJALASAFN
ÍSLANDS

STADFEST AFRIÐ

130
1890Þinglýðskar
daga
2. júlí

Mál 1/2019. A.1.4b

Þauplóna, sem liggja undir Öfeigsförð eru: Húley
 skammt undan landi Öfeigsfjarðar megin við Húleyjarnes
 og Hólmi, skammt undan landi innih á fersinum
 Öker, sem selverði er víð og liggja undir Öfeigsförð
 eru almennir nefnd Öfeigsfjarðar öker, þau eru tali-
 vert undan landi, og eru hin einstöklu öker nefndar
 Flakaker, Hnúakker, Austurklakkar og Þróimils
 klakkar

Reykjafirði, 21. júní 1890

J. J. Thorarensen

Andm. Pjetursson Þorkell Þorkelsson
 Jón Pétursson Jón Gestason Þaggrheidur Ólafsdóttir
 fjarðar eigendur

Lesir fyrir Mannhaldsfingrið 2. Húley 2. júlí mín
 1890 og rituð inn í Landamerkjabók Strandarígs
 undir lóðulit 90. Vitnar

Gjald:

J. E. Sverrisson

Fyrir þinglýðskur - skr. 75.

Bókun n. 25-

Er ein króna

J. E. Sverrisson

N° 91.Landamerkjaskrá
fyrir Öfeigfjörð.

2. júlí

Svæði 10A. Mál 1/2019. Drangajökull. A.1. Landamerkjabréf

A.1.4a–b. Ófeigsfjörður. Landamerkjabók Strandasýslu 1884–1892, bls. 129–130.

No. 90. Landamerki fyrir jörðinni Ófeigsfirði í Árneshreppi innan Strandasýslu.

Land jardarinnar er frá Helgaskjóli og norður að Eyvindartfjarðará og eru þar skír landamerki. fram til fjalls á Ófeigsfjörður svo langt sem vötnum hallar að Ófeigsfjarðarlandi og liggur því undir Ófeigsfjörð allur Húsadalur og allur Sýrárdalur út á Seljanesmúla að vörðum þeim, sem skilja milli Ófeigsfjarðar og Seljaneslands. Á sjó á Ófeigsfjörður út þangaðtil Helgaskjól er að bera í landamerkjavörðu, sem þar er uppi á múlanum, þ.e. Ófeigsfjörður á nokkuð lengra á sjó úteptir en á landi.

Undir Ófeigsfjörð liggur allur reki frá Helgaskjóli norður að Hvalá og svo frá Dagverdardalsá norður í nyrðri klettinn fyrir nordan Hrúteyjarnes og þekkist hann af því, að skip fljóta að honum um flód og fjöru, en fjarar út langt fram fyrir klettinn, sem er nær nestánni. Frá þessum tilgreinda nyrðra kletti norður að Vothellum liggur allur víðarreki undir Breiðabólstaðarkirkju í Vesturhópi í Húnavatssýslu. Frá Vothellum inn að Eyvindartfjarðará liggur allur víðarreki undir Þingeyraklaustur svo er og víðarreki á svæðinu frá Dagverðardals á að Hvalá.

Varplönd, sem liggja undir Ófeigsfjörð eru: Hrútey skammt undan landi Ófeigsfjarðarmeginn við Hrúteyjarnes og hólmi, skammt undan landi innst á firðinum.

Sker, sem selveidi er við og liggja undir Ófeigsfjörð eru almennt nefnd Ófeigsfjardarsker, þau eru talsvert undan landi, og eru hin einstöku sker nefnd, Flatasker, Hnúasker, Austurklakkar og Brimilsklakkar.

Reykjafirði, 21. Jan. 1890.

J.J. Thorarensen.

Guðm. Pjetursson Þorkell Þorkelsson Gísli Gíslason. Jón Gíslason Ragnheidur Óladóttir jarðeigendur.

Lesin fyrir manntalsþingrjetti að Arnosi 2. júlímán 1890 og rituð inn í landamerkjabók Strandasýslu undir tölulið 90. Vitnar S.E. Sverrisson.

Gjald: Fyrir þinglestur – kr. 75 a. Fyrir bókun – kr. 25 a. Er ein króna. S.E. Sverrisson.

Uppskrifað og samlesið.

Óbyggðan			
Malsnr.	GBN1908003		1/2019
Íb.	1-102		2(4)b
Máli			a-b

ÞJÓÐSKJALASAÐN
ÍSLANDS

11

1890

1890

Helli Munadarnes og Lypas ræður merkjarn Helta - Þinglistu
 klaufr við spönn og úr henni spöndending í Hvaldshöfuð, daga
 úr hennar spöndending í Galina á Hildrphans - 2. júlí
 fjáðinn

Helli Munadarnes og Fells í tanga þann, sem
 kalladur er Hellið þína stefnu til Hálshöfuðs.
 Þess þann, sem liggja framundan landinu, liggja
 undir fjöðina, áramb erði við þann.

p. t. Arnosi, 2. júlí 1890

J. J. Thorarensen
 Jón Péterson

Lesin fyrir mánudagsþingdóttir á Arnosi, 2. júlí-
 máni. 1890 og rituð inn í Landamerkjabók Stranda-
 stjórna undir talu 93.

Gjöld:

Fyrir þinglestur — kr 75

— Bókun — 25.

En eini króna

J. J. Thorarensen

N° 94

Landamerkjaskrá

fyrir eiginföðina Engjanes í Arneshreppi

Hornmarla milli Engjanes og Drangavíkur

er í þróls kleyf, þaðan leinir til fjöls, svo eftir

2. júlí

Óbyggðanefnd			
Málsnr.	08V19080003	Tilv.	1/2019
Db.	1-102	Skj.nr.	1(10)
Mótt.			

CSW19080003	1/2019
1-102	2(2)a
	a-b

134.

1890

Þingleskur

dagur

2. júlí

Mál 1/2019. A.1.2a

hestu fjallabrin að Eyvindarffarðum en hún roður
merkjum til sjóar milli Þingjunnar og 'Ofegroffjardar.
p. t. Ánesi 2. júlí 1890

J. J. Þorareysson,
umráðgjafi og Drangavíkurbær og
Stofholti fyrir Dr. Jóhann Þorsteinsson í
Hafmundaþví Hjelmsen fyrir hönd jarðeigendanna í 'Ofegroffjardar.

Lesin fyrir Mannhalsþingisjetti að Ánesi 2. júlí 1890
og ríkt inn í landamerkiþöta Strandaþýslu
undir lóðulit 94 Vihnara

Gjaldar
Fyrir þingleskur — kr. 75 a
— — — bókun — — 25 —

Er ein króna

H. E. Sverrisson

No 95.
Landamerki

S. d

fyrir jörðum: Dröngum liggjandi í Áneskneppi
innan Strandaþýslu

Land jarðarinnar að norðanverðu við þéttum en norðvestur
Þjarnarffarðar á og eru þar ökar landamerki milli
Hjaldaþjarnarvíkur og Dranga
Að sunnanverðu við þéttum eiga Drangar land
yfir til í Drangabanga rífti þynhendingu af lögskaftum
Strandaþýslunnar í vörðu þá, sem er á klettunum

ÞJÓÐSKJALASAFN
ÍSLANDS

STADFEST AF RIT

Svæði 10A. Mál 1/2019. Drangajökull. A.1. Landamerkjabréf

A.1.3a–b. *Engjaness*. Landamerkjabók Strandasýslu 1884–1892, bls. 133–134.

Nº. 94. Landamerkjaskrá fyrir eyðijördina Engjaness í Árneshreppi.

Hornmark milli Engjaness og Drangavíkur er þrælskleif, þadan beint til fjalls, svo eptir hæstu fjallsbrún að Eyvindartjardará en hún ræður merkjum til sjóar milli Engjaness og Ófeigsfjardar.

p.t. Árnasi 2. Júlí 1890

J.J. Thorarensen umráðamaður Drangavíkur og fyrir Sr. Jóhann Þorsteinsson í Stafholti umradamann Engjaness.

Guðmundur Pjetursson fyrir hönd jarðeigendanna í Ófeigsfirði.

Lesin fyrir manntalsþingsrjetti að Árnasi 2. júlímán. 1890 og rituð inn í landamerkjabók Strandasýslu undir tölulíð 94 Vitnar S.E. Sverrisson

Gjald: Fyrir þinglestur. – kr. 75 a Fyrir bókun – kr. 25 a Er ein króna S.E. Sverrisson

Uppskrifað og samlesið.

Óbyggðannott			
CSN	19680003	1/2019	
1-102		2(3)b	
		a-b	

ÞJÓÐSKJALASAFN
ÍSLANDS

10

134.

1890

Þingfellingar

Lagus

2. júl.

hósti fjallabúin að Eyvindarfalli og en hún ræðar
morgun til sjóar milli Langjóness og Öfeygsfjarðar.
p. l. Mesi 2. júl. 1890

J. J. Thorarensen,
ungráðgjafi og Drangavík og
Staðholti fyrir Dr. Jóhann Þorleifsson
Gunnarsson og hennar engja.
Gunnarsson fyrir hana jarðeigendanna í Öfeygsfjörð.

Lesin fyrir Mannabálþingisjötti að Hlíðum 2. júlím.
1890 og ríðud ísm í Landamerktabóka Strandasýslu.
umlotið 94 Viknar
Gjaldar
Fyrir þingfellingar n.ka 75a

„ „ „ „ 25

En ein þróna

(J. J. Thorarensen)

Nr 95.

Landamerkti

S. d.

fyrir jörðinni Dröngum liggjandi í Árnæs kringi
innan Strandasýslu

Land jarðarinnar er norðanverdu við bæjinn en norðvestur

Þjannafjardar og ein þar stór landamerkti milli

Þjaldabjarnarvíkur og Drangar

Landið stannan verdu við bæjinn eiga Drangar land

get til í Drangalanga rífti þóthendlingu af lögla

Skarðalindinnar í vörðu þá, þar er á klakka

Óbyggðanefnd			
Málsnr.	ÖBN19080003	Tilv.	1/2019
Db.	1-102	Skj.nr.	1(9)
Málar			

135.
1890

Stammur fyrir ofan sjóinn og svo eftir þeirri linnu hit sjóar.
 Til fjalls á þeirri land svo langt sem elnum harnar að
 láglandi hennar.

þing
 dagur.
 2. júlí

Stammur sem fylgja og liggja undir jörðina er:

1. Adarvarp sem er í Eyju og 2. hölmum. Eyjan er stammur
 undan landi oftilt fyrir norðan. Heggastel Dranga
 megin á Bjarnasfirði. Hölmarnir eru hér um bil 1/4
 vikur sjóar undan landi norður og fram af Vatnshöfði
 sem kalladur er
2. Selvendi fylgja og liggja undir jörðina með í thetjum
 sem eru hér um bil viku sjóar undan landi og
 svo í ginsum skarfunum í drum, sem eru nær landi
 því þau liggja öllu undir Dranga, sem eru fram
 undan Drangalandi.

3. Vindur og hvalreiði: nema 1/4 af hval undir Arnarhúsi
 Drangum dag 24. maí 1890

Stammur af þessum
 fyrir hönd þess sem í Vatnshöfði

J. J. Thorarensen

(eygand: Skóli) og ful. fyrir Drangavík.

Lesin fyrir Mannalífingsseti að Árnosi 2. júlí-
 máni. 1890 og ritad inn í Landamur kyabóts Strandskýglu

undir Láblid 95

Gjaldt fyrir þingl. - 1 kr. 75a

- - - - - bóttun - 25 -

Er ein króna 1/2 Sv.

Vitnar

J. E. Þorsteinsson

Svæði 10A. Mál 1/2019. Drangajökull. A.1. Landamerkjabréf

A.1.2a–b.

Drangar. Landamerkjabók Strandasýslu 1884–1892, bls. 134–135.N° 95. Landamerki fyrir jörðinni Dröngum liggjandi í Árneshreppi innan Strandasýslu.

Land jarðarinnar að norðanverðu við bæjinn er norðurað Bjarnafjarðará og eru þar skír landamerki milli Skjaldabjarnarvíkur og Dranga.

Að sunnanverðu við bæjinn eiga Drangar land yzt út í Drangatanga nfl. sjónhendingu af lægsta Skarðatindinum í vörðu þá, sem er á klettunum skammt fyrir ofan sjóinn og svo eptir þeirri línu til sjávar. Til fjalls á jörðin land svo langt sem vötnum hallar að láglendi hennar.

Hlunnindi sem fylgja og liggja undir jörðina er:

1. Æðarvarp sem er í Eyju og 2 hólum. Eyjan er skammt undan landi rjett fyrir norðan Meyjarsel Dranga megin á Bjarnarfirði. Hólmarnir eru hjer um bil ¼ viku sjóar undan landi norður og fram af Vatnshöfða sem kalladur er.
2. Selveiði fylgir og liggur undir jörðina mest í skerjum sem eru hjer umbil viku sjóar undan landi og svo í ýmsum skerjum öðrum, sem eru nær landi því þau liggja öll undir Dranga, sem eru fram undan Drangalandi.
3. Viðar og hvalreki nema 1/10 af hval undir Arneskirkju.

Dröngum dag 24. maí 1890

Guðmundur Pjetursson fyrir hönd prestsins í Vatnsfirði

J.J. Thorarensen (eigandi Skbvíkur) og ful. fyrir Drangarvík.

Lesin fyrir manntalsþingsrjetti að Árnesi 2. júlímán. 1890 og ritað inn í landamerkjabók Strandasýslu undir tölulíð 95 Vitnar S.E. Sverrisson

Gjald fyrir þingl. – kr. 75 a Gjald fyrir bókun – kr. 25 a Er ein króna SESv.

Uppskrifað og samlesið.

LANDSKJALASAFN
ÍSLANDS

Drangarvík			
Málsn.	UBN 19080003	Þs.	1/2019
Dr.	1-102	Skj.	2(2)6
Mu.			a-b

Mátt.	013N19080003	1/2019
Öb.	1-102	2(6)a
Mott.		a-b

Mál 1/2019. A.1.6

136.

1890

Þinglistun

dagur

2. júlí

N° 96
Lanlagmen þjóðskrá

Þvír þjóðina Drangavík í Hneshöfði
Mili Dranga er Drangatangi vni sjóinn í þon
hending af lögla Skarðalindinum á vordu þá sem
er á Klettunum skammt fyrir ofan sjóinn og svo eftir
þeirri línu til sjóar.

En milli Drangavíkur og Engjanes er þrösklaft
og norðanverðu kúptu klettur og vörð beint
upp af honum. Skálhöfnar 3 met. Skarvapi.

p. t. Hnesh 2. júlí 1890

J. J. Þorvaldsson.

Lidin. Þelsson
á Drangum

Þvír þón í Argeirsson

Lesin fyrir marmalaspingsjet. Ad Hnesh 2. júlí
mian. 1890 og ritun um í landamerkjabók Stranda
syklu undir höfðun 96

Gæd.

Þvír þinglestur á 75a.

Vitnar

J. E. Sverrisson

- - - - - Þóhun 75 - 25 -

Er ein þróna

J. E. Sverrisson

Svæði 10A. Mál 1/2019. Drangajökull. A.1. Landamerkjabréf

A.1.6. Drangavík. Landamerkjabók Strandasýslu 1884–1892, bls. 136.

N° 96. Landamerkjaskrá fyrir jördina Drangavík í Árneshreppi

Milli Dranga er Drangatangi við sjóinn sjónhending af lægsta Skardatindinum á vörðu þá sem er á Klettunum skammt fyrir ofan sjóinn og svo eptir þeirri línu til sjóar.

En milli Drangavíkur og Engjanes er þrælskleif og nordanverdu kúpóttur klettur og varða beint upp af honum. Kálhólmar 3 með Ædarvarpi.

p.t Árnesi 2. júlí 1890

J.J. Thorarensen fyrir Jón Ásgeirsson

Gudm. Pjetursson á Dröngum

Lesin fyrir manntalsþingsrjetti að Árnesi 2. júlí mán. 1890 og rituð inn í landamerkjabók Stranda sýslu undir tölulið 96

Vitnar S.E. Sverrisson

Gjald:

Fyrir þinglestur „ kr 75a

„,- bókun „,- 25-

Er ein króna

S.E Sverrisson

Óbreytt		
Máttur	03N.91080003	4/2012
Ch	1-102	2(6)6
Ch		a-b

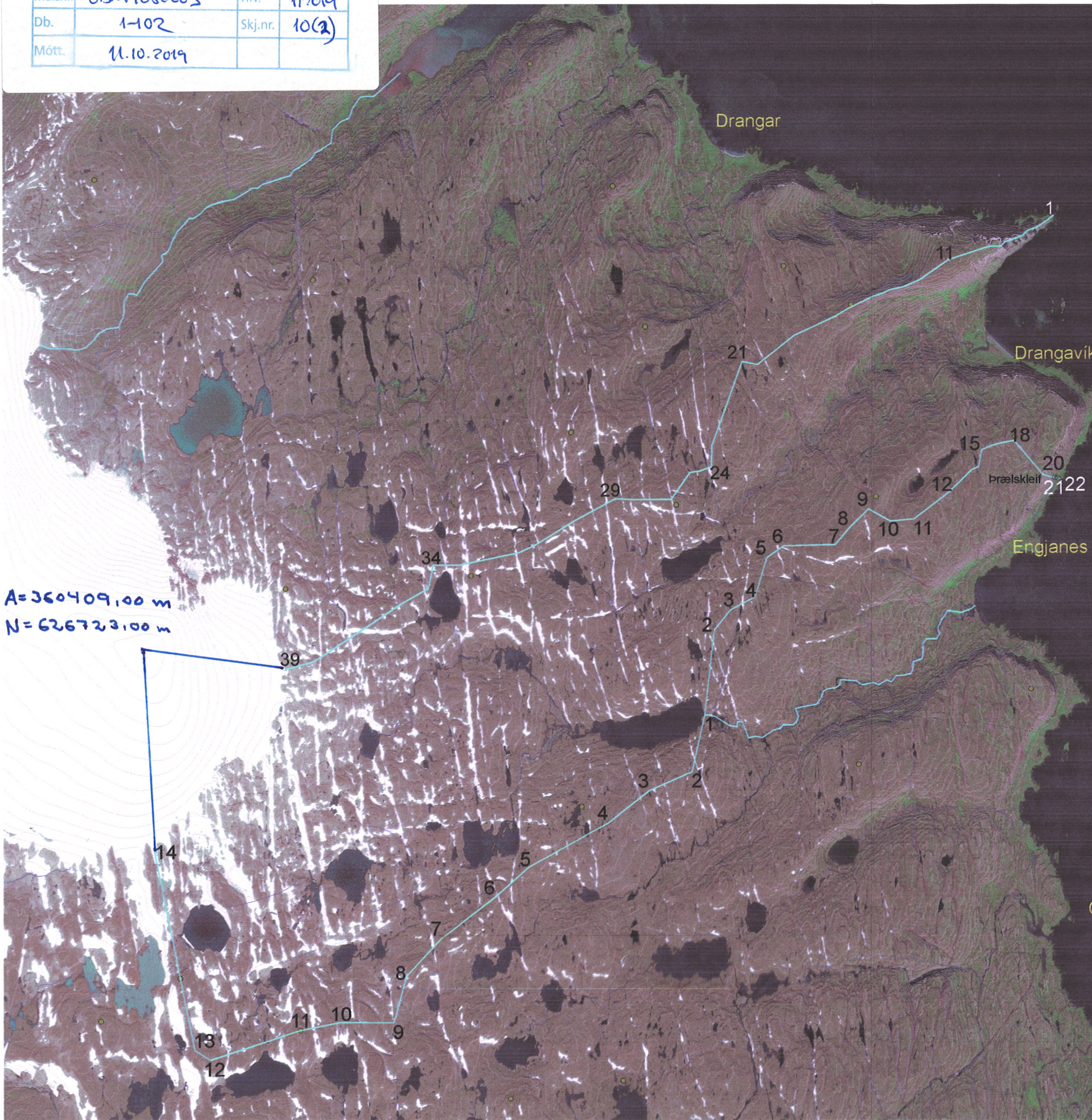
Uppskrifað og samlesið.

ÞJÓÐSKJALASAFN
ÍSLANDS

Öhyggðanefnd			
Málsnr.	ÖBN19080003	Tilv.	1/2019
Db.	1-102	Skj.nr.	10(2)
Mótt.	11.10.2019		

A=360409,00 m
N=626723,00 m

Mörk Ófeigsfjarðar frá Eyvindarfjarðarvatni og í jökul skv. landamerkjabréfi nr. 90

1.	370324,58 m	625654,26 m
2.	370102,65 m	624651,23 m
3.	369350,56 m	624318,91 m
4.	368633,46 m	623750,48 m
5.	367216,74 m	622963,41 m
6.	366630,82 m	622438,70 m
7.	365695,08 m	621712,85 m
8.	365074,18 m	621039,47 m
9.	364846,80 m	620217,43 m
10.	363911,07 m	620226,17 m
11.	363185,22 m	620077,51 m
12.	361619,84 m	619550,61 m
13.	361347,38 m	619725,25 m
14.	360621,93 m	623308,98 m

Mörk Engjanes frá Prælskleif að Eyvindarfjarðarvatni skv. landamerkjabréfi nr. 94 og Drangavíkur við Prælskleif skv. landamerkjabréfi nr. 96.

1.	370324,58 m	625654,26 m
2.	370496,06 m	627150,26 m
3.	370785,79 m	627510,95 m
4.	371210,05 m	627737,12 m
5.	371422,92 m	628431,90 m
6.	371721,53 m	628635,90 m
7.	372629,18 m	628659,56 m
8.	372877,53 m	628955,21 m
9.	373211,61 m	629289,29 m
10.	373610,74 m	629070,51 m
11.	374021,70 m	629111,90 m
12.	374633,69 m	629581,99 m
13.	375030,12 m	629977,19 m
14.	375159,95 m	630034,33 m
15.	375209,07 m	630330,49 m
16.	375366,90 m	630397,98 m
17.	375525,30 m	630444,24 m
18.	375785,21 m	630495,58 m
19.	376284,70 m	629900,18 m
20.	376340,42 m	629874,51 m
21.	376555,90 m	629823,78 m mældur kúpóttur steinn
22.	376609,80 m	629811,09 m

Hnit línu milli Dranga og Drangavíkur dregin skv. IS50 kortagögnum LMI

1.	376485,11 m	634469,44 m
2.	376353,31 m	634363,15 m
3.	376244,18 m	634292,29 m
4.	376171,15 m	634251,75 m
5.	376009,15 m	634190,58 m
6.	375936,64 m	634109,46 m
7.	375816,17 m	634062,69 m
8.	375623,96 m	633994,58 m
9.	375548,06 m	633915,28 m
10.	375347,54 m	633917,55 m
11.	374629,94 m	633688,54 m
12.	374112,65 m	633328,56 m
13.	373832,03 m	633210,93 m
14.	373584,02 m	633152,82 m
15.	373472,05 m	633096,13 m
16.	373260,88 m	633028,11 m
17.	372858,39 m	632826,86 m
18.	372618,87 m	632685,13 m
19.	371908,06 m	632350,75 m
20.	371258,32 m	631837,62 m
21.	370986,21 m	631888,64 m
22.	370663,08 m	630984,44 m
23.	370456,16 m	630411,87 m
24.	370444,82 m	630029,22 m
25.	370223,73 m	629952,69 m
26.	370067,84 m	629930,01 m
27.	369741,87 m	629459,49 m
28.	369118,28 m	629450,98 m
29.	368752,63 m	629467,99 m
30.	368035,51 m	629079,67 m
31.	367353,82 m	628658,64 m
32.	367057,00 m	628518,16 m
33.	366991,85 m	628294,51 m
34.	366547,98 m	628298,38 m
35.	366467,47 m	627886,35 m
36.	366005,44 m	627628,41 m
37.	364378,83 m	627208,53 m
38.	363449,21 m	626600,18 m
39.	362942,32 m	626454,02 m

Öndur	Drangavík	Övartölur	Arnstreppur
Landamerki		Landnúmer	141670
Mæðuvæði	1:75000	Dagur	30. september 2019
Öll hnit eru í Isni 93. Hnit við Prælskleif eru mæld með 30 cm nákvæmni. Önnur hnit eru byggð á 1950 grunninum.			
Máli af	Sigurður Skúlason, landfræðingur		
Útvefi af	Sigurður Skúlason, landfræðingur		

VEÐBÓKARVOTTORÐ

Samkvæmt fasteignabók vottast varðandi eftirfarandi eign:

Fasteignanúmer, F2127846
Drangavík, Árneshreppur

Óbyggðanefnd

Lýsing fasteignar	Landeignanúmer	Landeign	Málsnr.	Tilv.
Jörð 00	L141670	Eignarlóð	08N19080003	1/2019
			Db.	1-102
			Mótt.	11.10.2019
				Skj.nr. 10(3)

EIGNARHEIMILDIR

Þinglýstur eigandi/eigendur

Eigandi	Kennitala	Afsals%	Kaup%	Eignarheimild	Skjalnúmer	Útgáfudagur	Móttökudagur
Guðrún Anna Gunnarsdóttir	020749-4159	7,5000		Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000151/2012	12.06.2012	18.7.2012
Karl Sigtryggsson	030884-2729	3,7500		Skiptayfirlýsing	443-I-000427/2017	27.08.2017	13.9.2017
Valfríður Möller	050259-5019	2,0000		Skiptayfirlýsing	419-000154/1989	23.08.1989	8.9.1989
Sigríður Sveinsdóttir	050945-4649	6,0000		Skiptayfirlýsing	443-H-000012/2019	24.11.1997	27.2.2019
db.(Jón S. Möller)	071156-3039	2,0000		Skiptayfirlýsing	419-000154/1989	23.08.1989	8.9.1989
Sigríður Gunnarsdóttir	101145-2129	7,5000		Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000151/2012	12.06.2012	18.7.2012
Ingunn Hinriksdóttir	120944-2749	6,6000		Búsetuleyfi	443-H-000024/2016	06.03.2016	9.3.2016
Lára Valgerður Ingólfssdóttir	130646-3019	6,6000		Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000037/2014	30.11.2013	29.1.2014
Gunnar Ólafur Bjarnason	151053-5569	12,0000		Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000321/2005	23.12.2005	23.12.2005
Ásdís Virk Sigtryggssdóttir	181187-2639	3,7500		Skiptayfirlýsing	443-I-000427/2017	27.08.2017	13.9.2017
Þórhildur Hrönn Ingólfssdóttir	190860-5159	6,6000		Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000037/2014	30.11.2013	29.1.2014
Ólafur Gunnarsson	220349-2769	12,0000		Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000320/2005	04.11.1978	16.12.2005
Guðjón Egill Ingólfsson	240256-2239	6,6000		Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000037/2014	30.11.2013	29.1.2014
Ásdís Gunnarsdóttir	260348-3379	7,5000		Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000151/2012	12.06.2012	18.7.2012
Svanhildur Guðmundsdóttir	260543-2619	3,0000		Búsetuleyfi	443-F-000167/2015	13.03.2015	25.3.2015
Halldór Kristján Ingólfsson	311054-6279	6,6000		Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000037/2014	30.11.2013	29.1.2014

Frumheimildir

Skjaltegund	Skjalnúmer	Útgáfudagur	Móttökudagur	Aths.
Frumheimild	419-A-H/7	27.08.1943	27.08.1943	

Landeigendur

Eigandi	Kennitala	Afsals %	Kaup %	Eignarheimild	Skjalnúmer	Útgáfudagur	Móttökudagur
Guðrún Anna Gunnarsdóttir	020749-4159			Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000151/2012	12.06.2012	18.07.2012
Karl Sigtryggsson	030884-2729			Skiptayfirlýsing	443-I-000427/2017	27.08.2017	13.09.2017
Valfríður Möller	050259-5019			Skiptayfirlýsing	419-000154/1989	23.08.1989	08.09.1989
Sigríður Sveinsdóttir	050945-4649			Skiptayfirlýsing	443-H-000012/2019	24.11.1997	27.02.2019
db.(Jón S. Möller)	071156-3039			Skiptayfirlýsing	419-000154/1989	23.08.1989	08.09.1989
Sigríður Gunnarsdóttir	101145-2129			Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000151/2012	12.06.2012	18.07.2012
Ingunn Hinriksdóttir	120944-2749			Búsetuleyfi	443-H-000024/2016	06.03.2016	09.03.2016
Lára Valgerður Ingólfssdóttir	130646-3019			Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000037/2014	30.11.2013	29.01.2014
Gunnar Ólafur Bjarnason	151053-5569			Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000321/2005	23.12.2005	23.12.2005
Ásdís Virk Sigtryggssdóttir	181187-2639			Skiptayfirlýsing	443-I-000427/2017	27.08.2017	13.09.2017
Þórhildur Hrönn Ingólfssdóttir	190860-5159			Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000037/2014	30.11.2013	29.01.2014
Ólafur Gunnarsson	220349-2769			Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000320/2005	04.11.1978	16.12.2005
Guðjón Egill Ingólfsson	240256-2239			Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000037/2014	30.11.2013	29.01.2014
Ásdís Gunnarsdóttir	260348-3379			Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000151/2012	12.06.2012	18.07.2012
Svanhildur Guðmundsdóttir	260543-2619			Búsetuleyfi	443-F-000167/2015	13.03.2015	25.03.2015
Halldór Kristján Ingólfsson	311054-6279			Erfðaskiptayfirlýsing	419-A-000037/2014	30.11.2013	29.01.2014

VEÐBÓKARVOTTORÐ
Sýslumaðurinn á VestfjörðumFasteign F2127846
Síða: 1/2
Prentað: 09.10.2019 12:02:30

VEÐBÓKARVOTTORÐ

Samkvæmt fasteignabók vottast varðandi eftirfarandi eign:

Fasteignanúmer, F2127846
Drangavík, Árneshreppur

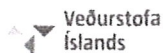
Efnisatriði

Skjaltegund	Skjalnúmer	Lýsing
Búsetuleyfi	443-F-000167/2015	Eignarhluti Ólafs Ingólfssonar.
Frumheimild	419-A-H/7	Afsal, dags. 27.08.1943.

Engin veðbönd

f.h.s. Guðrún Elinborg

Byggðanefnd			
Málsnr.	08N19080003	Tilv.	1/2019
Dh.	1-102	Skj.nr.	10(4)
Mótt.	11.10.2019		

Um hitafar á Íslandi og á norðurvelli frá landnámi til 1800

Trausti Jónsson 9.3.2007

Flestar greiningar á veðurlagi fortíðar með aðstoð ritaðra heimilda (sjá t.d. Ogilvie 1991, 1992, 1996 og Ogilvie og félagi 2000 [35-39 (/loftslag/heimildir/nr/827#35)]) og svokallaðra veðurvítna [2 (/loftslag/heimildir/nr/752#2)] benda til þess að talsverðar sveiflur hafi verið í veðurlagi hér á landi frá landnámi til okkar daga.

Ársmeðalhiti er algengastur mælikvarði á veðurfar fortíðar hér á norðurslóðum, en á suðlægari breiddarstigum eru breytingar á úrkomu gjarnan veigamestar árferðispáttá.

Þótt Ísland sé á mörkum hins byggilega heims þegar illa árar hefur árferði aldrei orðið það slæmt til lengdar að byggð hafi eyðst í landinu. Þetta setur ágiskunum um veðurlag fortíðar nokkrar skorður. Við þekkjum nú hitafar í landinu í grófum dráttum aftur til upphafs 19. aldar (/loftslag/loftslag/fra1800/hitafar/).

Breyttar aðstæður

Efnalegar framfarir voru byrjaðar í landinu þegar hið erfiða kuldakast frá 1859 til 1888 reið yfir þannig að við vitum ekki hvernig samfélag fyrri alda hefði tekið sambærilegu 30 ára kuldakasti.

Við þykjumst geta fullyrt að samfélag nítjándu aldar hefði þolað ívið verra kuldakast því fólki fjölgaði í landinu. Hluti fjölgunarinnar flutti hins vegar til Vesturheims. Í ámóta kuldakasti á 17. öld hefði sennilega orðið hungursneyð.

Þótt menn greini nokkuð á um það hver landgæði voru hér við landnám er næsta víst að gróður var þá mun betur á sig kominn en nú og hefur honum hnignað fram undir þetta. Erfitt er að greina áhrif versnandi veðurlags annars vegar og áníðslu á landinu hins vegar í sundur. Ekki er víst að landgæðahnignun sé eingöngu hægt að túlka sem versnandi veðurlag.

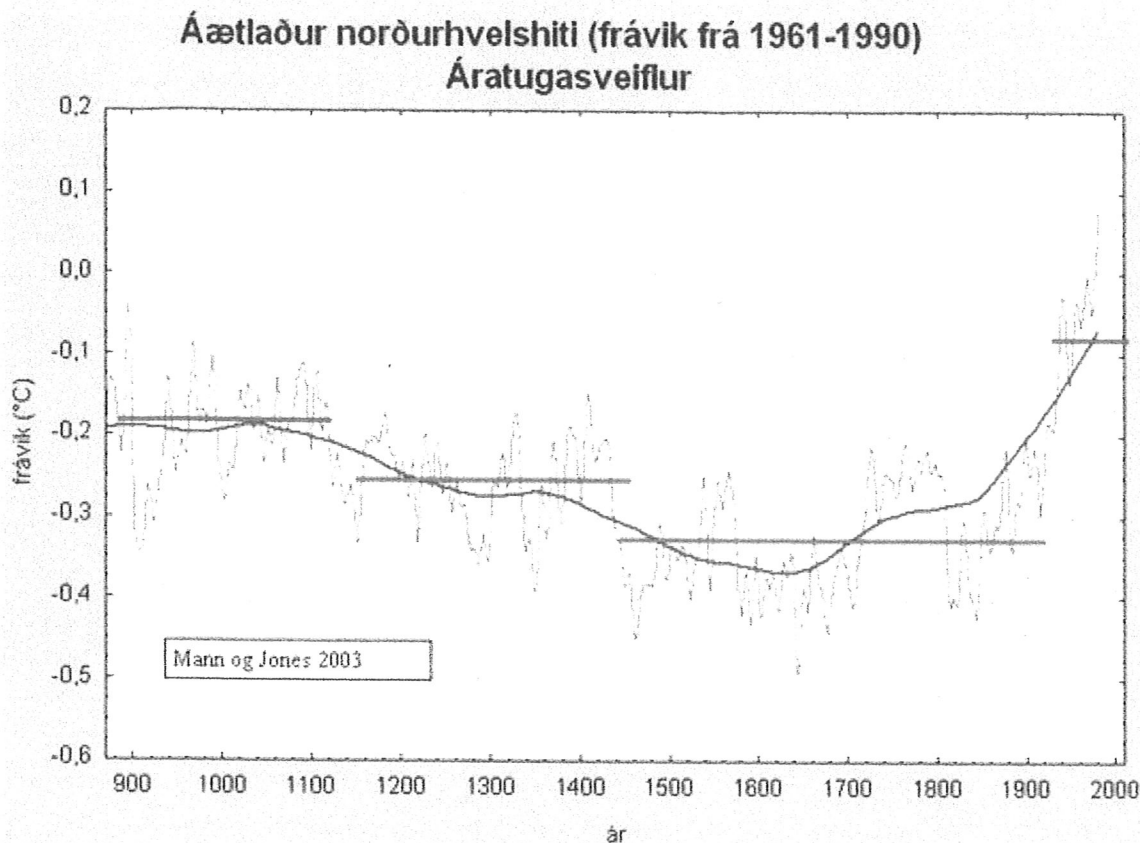
Fullvíst er talið að jöklar hafi gengið fram eftir landnám og náðu sumir þeirra ekki hámarksútbreiðslu fyrr en seint á 19. öld. Eins og minnst var á annars staðar hafa menn hingað til einkum reynt að lesa í veðurlagið með aðstoð heimilda um harðindi og góðæri, auk þess sem greinilegt samband er milli hafíss og veðurlags. Einnig er vitað að jöklar hafa gengið fram á sögulegum tíma, en mikil óvissa er um útbreiðslu þeirra við landnám. Nokkra vissu telja menn fyrir því að sumir jöklar hafi ekki náð hámarksútbreiðslu fyrr en undir lok 19. aldar, en aðrir eitthvað fyrr (Hjalti Guðmundsson, 1997 [11 (/loftslag/heimildir/nr/827#11)]).

Ný gögn til rannsókna

Á síðustu árum er smám saman að bætast í jarðsögulegar upplýsingar á tíma byggðar í landinu, mest þó með kjarnatöku í sjávar- og vatnaseti, rannsóknum nærri sporðum skriðjökla landsins og gróður- og byggðarannsóknum ýmiss konar. Enginn hefur þó tekið það allt saman og lesið nýja heildarmynd eða staðfest hina gömlu, enda liggja niðurstöður þessara nýju rannsókna ekki endanlega fyrir. Því er ekki hægt að fjalla um þær hér og fátt um ný tíðindi, en vonandi að úr rætist fljótlega.

Ýmislegt (sjá t.d. Jennings og félagi 2001 [17 (/loftslag/heimildir/nr/827#17)]) bendir til þess að meginuppblásturs skeiðið hafi þó e.t.v. ekki hafist fyrr en seint á 17. öld eða jafnvel síðar og það var ekki fyrr en á 19. öld sem sandurinn hélt loks innreið sína niður á austanvert Suðurlandsundirlendið (Guðmundur Árnason, 1958 [6 (/loftslag/heimildir/nr/827#6)]).

Og uppblástur heldur enn áfram þótt víða hafi vörn verið snúið í sókn (sjá t.d. Ólaf Arnalds og félagi, 2001 [41 (/loftslag/heimildir/nr/827#41)]). Á skammvinnu hlýskeyði 19. aldar leitaði byggð til heiða sökum fólksfjölgunar, líklegt er að slíkt hafi gerst áður á hlýrri tímabilum þó ekkert skuli um það fullyrt né fjallað um frekar hér.

Mynd 1. Hiti á norðurlhveli frá upphafi Íslandsbyggðar, áætlaður með fjölvitnagreiningu (sjá [ítarefni](#) (/loftslag/heimildir/nr/752#1)). Ágiskun Mann, M.E. and P.D. Jones (2003 [31 (/loftslag/heimildir/nr/827#31)]). Gögn fengin frá: Mann, M.E. and P.D. Jones, 2003. 2,000 Year Hemispheric Multi-proxy Temperature Reconstructions, IGBP PAGES/World Data Center for Paleoclimatology. Data Contribution Series #2003-051.

Nýlegar rannsóknir á veðurfari fortíðar

Á síðastliðnum 10 árum eða svo hefur ágiskunum á veðurfari fortíðar fleygt mjög fram og hafa verið gerðar margar tilraunir til að búa til hitaraðir bæði fyrir ákveðna staði sem og fyrir allt norðurlhvel jarðar. (Í ritgerð Overpeck og félaga (1996 [40 (/loftslag/heimildir/nr/827#40)]) má finna dæmi um fjölmargar vitnaraðir norðurslóða.)

Aðferðirnar eru margar og er aðeins fjallað um þær vinsælustu í [ítarefni](#). Spurningin er þá hvort þær gagnast okkur nokkuð í ágiskunum um hitafar Íslandssögunnar. Margs konar fyrirvara verður að hafa á því en við skulum samt líta á nokkur dæmi.

Mynd 1 sýnir þá þekktustu af þessum ágiskunum. Hún er ýmist kennd við höfundana, þá Michael Mann og Philip Jones (sjá t.d. Mann og Jones, 2003 [31 (/loftslag/heimildir/nr/827#31)]) eða við hokkíkylfu (hokkíkylfan). Síðarnefnda nafnið er fengið af lögun útjafnaða ferilsins (þess bláa á myndinni), löng stöng með stuttum krók. Grái ferillinn á ekki við árin hvert fyrir sig, heldur er í heimildinni sett á hann sía sem leggur áherslu á áratugi, eins konar 10-ára keðjumeðaltal.

Sé rétt giskað má hér sjá að hlýtt var á norðurlhveli frá upphafi Íslandsbyggðar og fram yfir aldamótin 1100. Síðan tók við heldur kaldari tími fram yfir 1400 og að því loknu enn kaldara skeið fram yfir 1900 og mun hlýrra síðan.

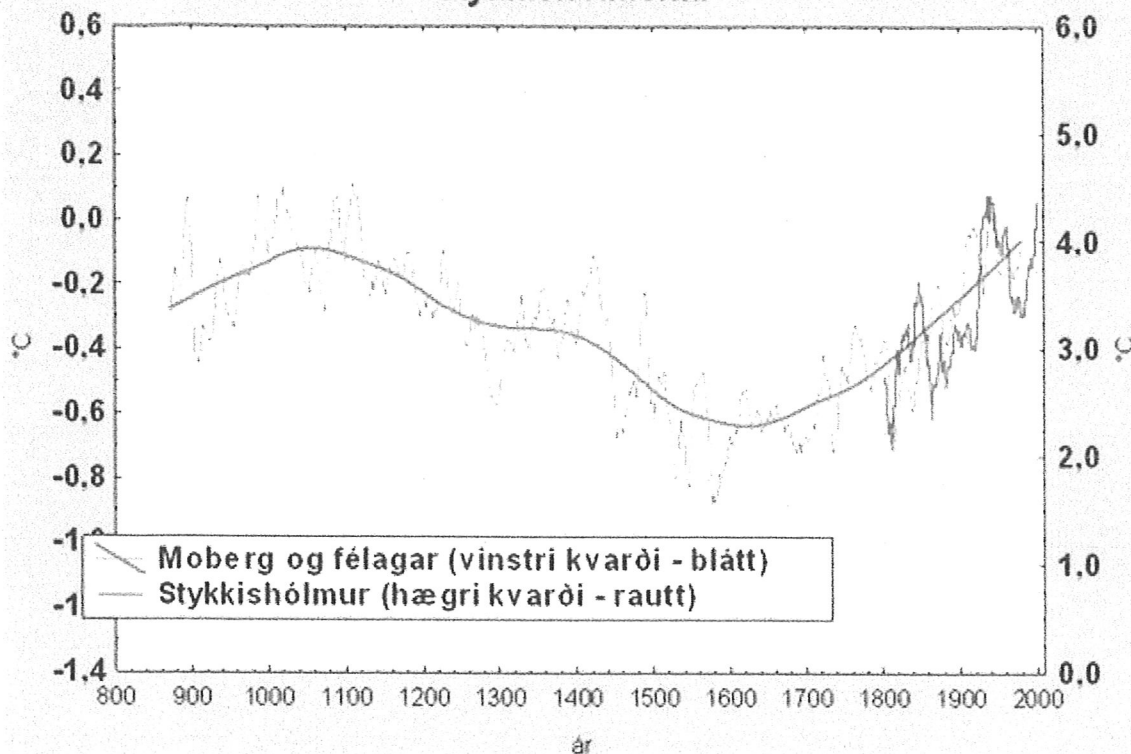
Litla ísöldin

Hugtakið „Litla ísöld“ hefur verið notað um óljóst tímabil innan síðustu þúsund ára, hér má segja að hún standi frá 1450 til 1900 (sjá t.d. Astrid Ogilvie og Trausti Jónsson, 2000 [39 (/loftslag/heimildir/nr/827#39)]). Einnig má túlka þetta eftir bláu línunni, að hægt og bítandi hafi kólnað frá 1100 og fram á 17. öld, síðan hafi heldur hlýnað fram yfir 1900 og mikið síðan.

Þetta virðist segja svipaða sögu og sú mynd sem hingað til hefur verið dregin upp af veðurfari á Íslandi (sjá t.d. Pál Bergþórsson [44 (/loftslag/heimildir/nr/827#44)] og Sigurð Þórarinnsson [50 (/loftslag/heimildir/nr/827#50)]). Kvarðinn er þó talsvert annar eins og við er að búast. Kvörðun veðurvitna er alltaf mikið vandamál. Sjáum við dæmi um það hér á eftir. Af fjórum síðustu öldum er hin 17. greinilega sú kaldasta, síðan kemur hin 19. og sú 18., en 20. öldin er langhlýjust aldanna fjögurra, sú hlýjasta frá landnámi.

Ritaðar heimildir segja okkur mjög lítið um 15. og 16. öldina, ágiskunin hér er því e.t.v. betri en engin. Við vitum af kuldaköstum á 13. og 14. öld og almennt er talið að hlýtt hafi verið fyrstu aldir byggðar í landinu.

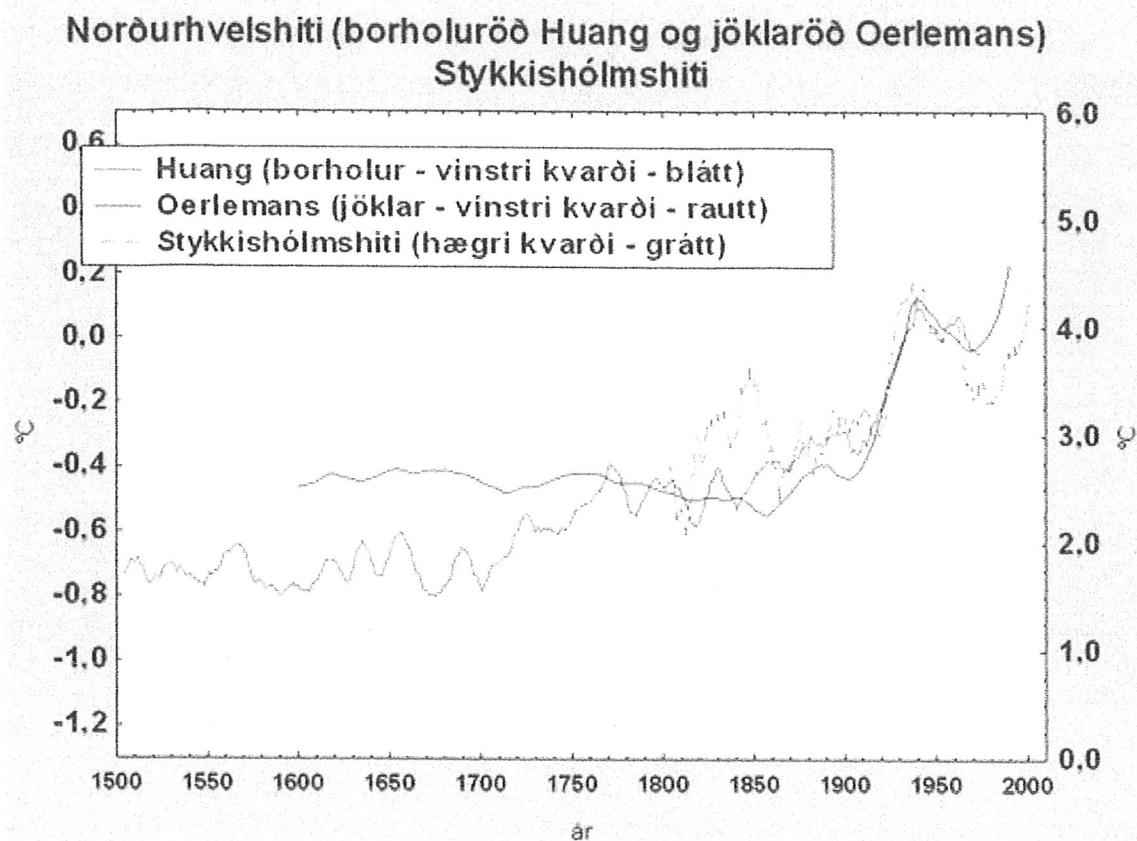
Norðurhvelshiti (fjölvitnaröð Moberg og félaga) og Stykkishólmshiti

Mynd 2. Hiti á norðurhveli frá upphafi Íslandsbyggðar, áætlaður með fjölvitnagreiningu (sjá [ítarefni](#) (/loftslag/heimildir/nr/752#2)). Ágiskun Moberg og félaga (2005 [32 (/loftslag/heimildir/nr/827#32)]). Grái ferillinn sýnir 11-ára keðjumeðaltöl upprunalegrar gagnaraðar (vinstri kvarði ? þykktregna línan er enn frekari útjöfnun). Rauði ferillinn sýnir 11-ára keðjumeðaltöl hita í Stykkishólmi (hægri kvarði). Gögn fengin frá: Moberg, A., et al. 2005. 2,000-Year Northern Hemisphere Temperature Reconstruction. IGBP PAGES/World Data Center for Paleoclimatology Data Contribution Series # 2005-019.

Séu myndir 1 og 2 bornar saman má sjá að heildarsveiflan er talsvert stærri hjá Moberg og félögum heldur en hjá Mann og Jones. Aðalatriðin eru þó hin sömu, hlýtt er fram yfir aldamótin 1100, síðan tekur heldur kaldari tími við fram um 1450, en kuldakastið um 1350 er veigaminna hjá Moberg. Þar koma köldustu kaflarnir á 16. öld en 17. öldin er líka mjög köld. Nítjándi öldin virðist svipuð eða ívið hlýrri en sú 18. og báðar síðasttöldu aldirnar virðast greinilega hlýrri en hin 17. Tuttugasta öldin er hér álíka hlý og 11. öld, en var talsvert hlýrri hjá Mann og Jones, ágiskun Moberg nær ekki nema fram til 1979, en síðan þá hefur hlýnað verulega.

Hvað Íslandssöguna varðar eru þessar ágiskanir álíka trúlegar og á þessu stigi málsins er varla hægt að segja hvor giskar betur. Í aðalatriðum virðast ferill Mobergs og Stykkishólmsferillinn (sá rauði á mynd 2) fylgjast að (athugið þó kvarðamuninn), þeir sýna báðir umtalsverða hlýnun á síðustu 200 árum. Spurning er hvort við trúum því að áberandi kaldara tímabil hafi komið hérlandis um 1600. Ísland er þrátt fyrir allt eyja úti í hafi og líklegt má því telja að mestu kuldakasta meginlandanna gæti ekki hér í alveg sama mæli, þrátt fyrir hafísinn.

Mynd 3. Hiti á norðurhveli frá 1500 (blár ferill, borholugreining Huang, 2004 [14 (/loftslag/heimildir/nr/827#14)]) og frá 1600 (jöklasporðagreining Oerlemans, 2005 [34 (/loftslag/heimildir/nr/827#34)]). Grái ferillinn sýnir 11-ára keðjumeðaltöl í Stykkishólmi. Gögn Huang fengin frá: Huang, S.. 2004. Integrated Northern Hemisphere Surface Temperature Reconstruction. IGBP PAGES/World Data Center for Paleoclimatology. Data Contribution Series #2004-063 og gögn Oerleman frá: Oerlemans, J. 2005. Global Glacier Length Temperature Reconstruction. IGBP PAGES/World Data Center for Paleoclimatology Data Contribution Series #2005-059.

Borholugreining

En ágískanirnar eru fleiri fyrir norðurhvelið allt. Mynd 3 sýnir tvær þeirra, borholugreiningu Huang og jöklasporðagreiningu Oerlemans. Borholuferillinn er samsúða úr hitamælingum úr fjölmörgum borholum víða um norðurhvelið

Hér er rétt að hafa í huga að þó jörðin muni hitasveiflur á yfirborði, deyfast þær og smyrjast/þynnast út eftir því sem lengri tími líður. Holuhitamælingarnar bera með sér þau ótvíræðu skilaboð að hlýnað hefur á síðustu 300 árum, þótt þær segi hins vegar lítið sem ekkert um atburði á skemmri tímakvarða. (Lesið má meira um holuhitamælingar og vandamál tengdum þeim í Huang og félögum (1996, 2000 og 2004 [12-14 (/loftslag/heimildir/nr/827#12)]).

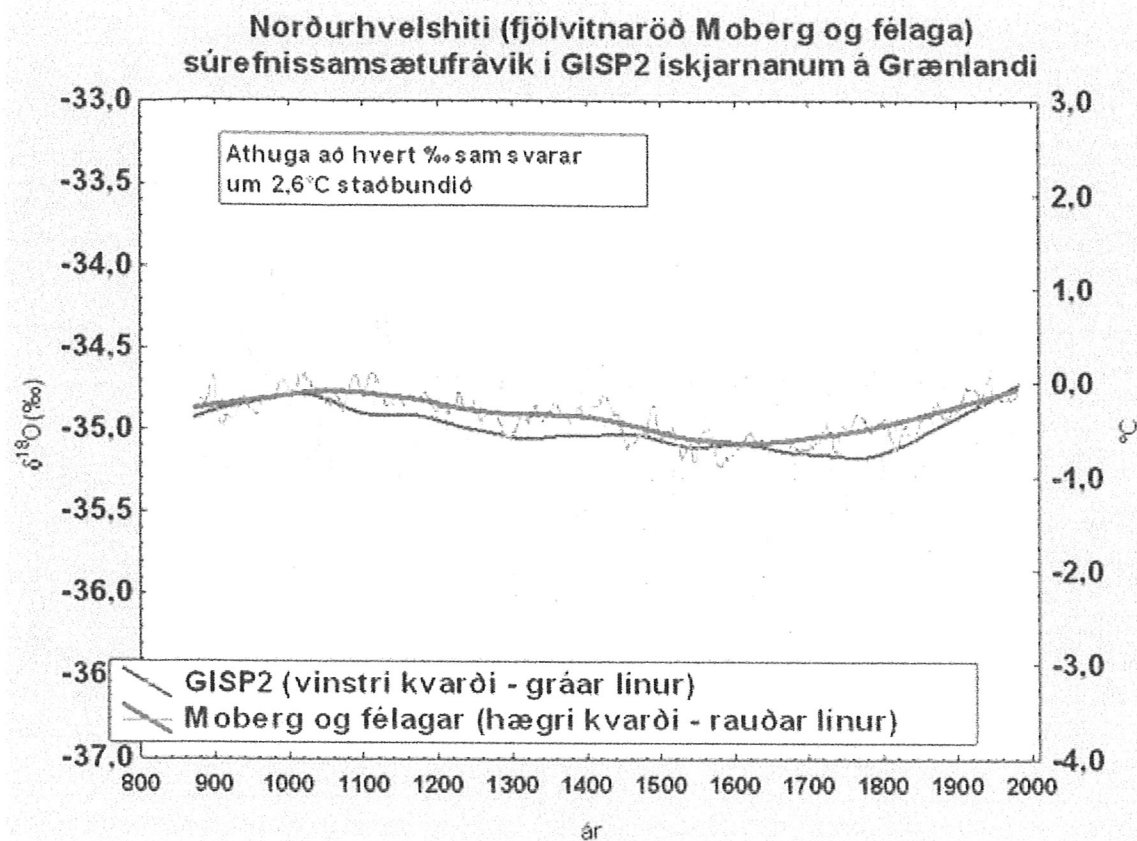
Þekktustu holuhitamælingarnar eru úr holum grænlandsískjarnanna, en þar má enn sjá ísöldina greinilega (Dahl-Jensen og félagar, 1998 [5 (/loftslag/heimildir/nr/827#5)]).

Jöklaferillinn (Oerlemans 2005 [34 (/loftslag/heimildir/nr/827#34)]) er eðli málsins samkvæmt líka mjög útjafnaður, jöklar bregðast mishratt við veðurfarsbreytingum. Minnkun jökla hér á landi er ótvírætt merki þess að hlýnun hafi í raun og veru átt sér stað. Ferillinn hér sýnir að þetta á einnig við um norðurhvelið í heild.

Mynd 4 sýnir súrefnissamsætufrávik ($\delta^{18}\text{O}$?) í GISP2 ískjarnanum sem amerískir vísindamenn boruðu við hábungu Grænlandsjökuls fyrir um 15 árum (sjá t.d. Alley og félagar 2000 [2 (/loftslag/heimildir/nr/827#2)], Stuiver og félagar 1995 [52 (/loftslag/heimildir/nr/827#52)], White og félagar 1997[68 (/loftslag/heimildir/nr/827#68)]).

Athugið að frávikabilið -37? til -33? samsvarar um 10°C hitamun staðbundið, en allur Mobergkvarðinn á myndinni er 7°C . Spönn 11-ára Moberggagna er hins vegar aðeins um $0,9^\circ\text{C}$. Spönn 11-ára ískjarnagagna samsvarar um 7°C . Útjafnaði Moberg-ferillinn sýnir um $0,5^\circ\text{C}$ spönn, en útjafnaði ísferillinn um 1°C . Í norðurhvelsferlinum er breytileiki á aldamótum mikill hluti heildarbreytileikans en í ískjarnanum er aldamótaleikinn óverulegur miðað við breytileika frá einum áratug til annars.

Þetta er reyndar í góðu samræmi við mynd 1 í *Hitabreytingar á Íslandi samanborið við nágrannalöndin* sem sýndi hitafar á V-Grænlandi síðustu 150 árin. Ískjarnaferillinn sýnir um 1°C hækkun meðalhita frá því um 1800 til 1980. Þetta er ekki fjarri því sem hiti hækkaði hér á landi á sama tíma (sjá t.d. mynd 1 í *Hitafar* (/loftslag/loftslag/1800/hitafar/)). Útjafnaði ísferillinn er lægstur um aldamótin 1800 og 18. öldin er sú kaldasta, en hún var hlýrri en sú 17. í öðrum áætlunum sem við höfum lítið á.

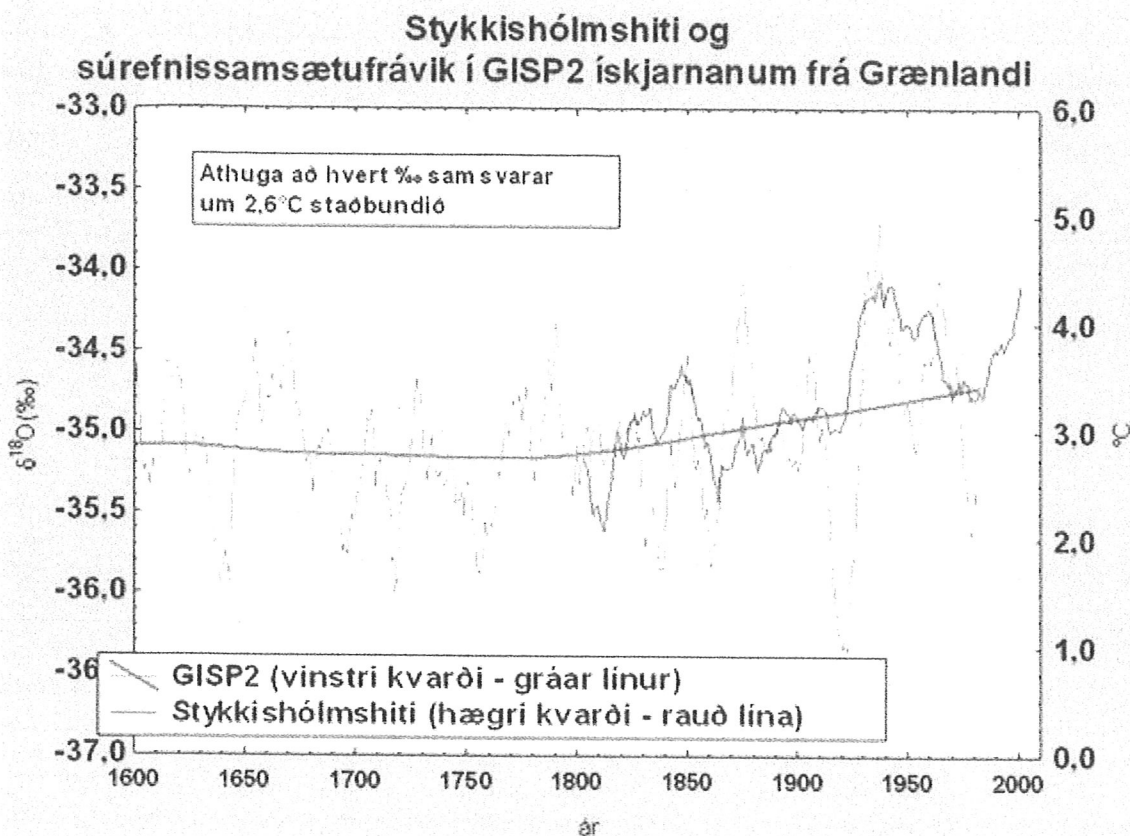
Mynd 4. Fjölvitnaröð Moberg (rauðar línur) og súrefnissamsætufrávik úr GISP2-ískjarnanum á Grænlandi (Alley og félagar, 2000 [2 (/loftslag/heimildir/nr/827#2)]). Þessar línur sýna 11-ára keðjumeðaltöl en þær þykktregnu eru útjöfnun. Sjá annars meginþexta. GISP2 ? gögn: Alley, R.B., 2004. GISP2 Ice Core Temperature and Accumulation Data. IGBP PAGES/World Data Center for Paleoclimatology. Data Contribution Series #2004-013. Moberg og félagar, sjá texta með mynd 2.

Mynd 5 sýnir síðustu 400 ár GISP2-kjarnans (til og með 1977-1987) og síðustu 200 árin í Stykkishólmi. Í fljótu bragði virðist samræmi milli ferlanna ekki vera svo gott en þegar nánnar er að gáð sést að mjög margir atburðir eru samtímis, þótt spönn þeirra sé misjöfn. Um þetta má lesa frekar í greinargerð (Trausti Jónsson, 2005 [62 (/loftslag/heimildir/nr/827#62)]).

Meginástæður misræmis virðast í fljótu bragði vera að minnsta kosti þrjár.

1. Einstakir stórir og staðbundnir úrkomuatburðir á Grænlandi ríða gögnum sumra ára á slig
2. Ískjarninn er tekinn við hábungu Grænlandsjökuls hún fréttir stundum illa af grunnnum kuldum eins og þeim sem gjarnan fylgja miklum hafis við Ísland.
3. Þegar mjög kalt er á Grænlandi, er hitabrátt yfir til Íslands oft mjög mikill.

Slíkum hitabrátt í háloftum fylgir oftast sunnanátt hér á landi sem vegur upp á móti áhrifum kuldanna. Á lengri kvarða, svo sem 100 árum, jafnast þetta misræmi þannig að ekki er ótrúlegt að gráa línan á mynd 30 geti átt við Ísland (sjá t.d. mynd 1 í *Hitafar* (/loftslag/loftslag/fra1800/hitafar/)).

Mynd 5. Samsætufrávik í GISP2-kjarnanum á Grænlandi frá því um 1600. Þunn grá lína sýnir 11-ára keðjumeðaltöl, en sú þykka er útjöfnun (sömu gögn og línur og á mynd 4). Rauða línan sýnir 11-ára keðjumeðaltöl hita í Stykkishólmi frá 1798. GISP2-gögn: Sjá texta með mynd 4.

Skýringar?

Menn hafa mjög reynt að skýra heildarsvip norðurhvelshita síðustu 1100 ára, þ.e. hlýindin í upphafi skeiðsins, kólnandi veðurlag eftir 1100, kuldan frá 1550 til 1900 og hlýnunina síðan. Reynd hafa verið líkön sem taka tillit til þekktra breytinga á geislunarmótun lofthjúpsins á þessu tímabili (sjá t.d. Crowley, 2000 [4 (/loftslag/heimildir/nr/827#4)]).

Helstu breytingapættirnir eru:

1. Breytingar í virkni sólar
2. Breytingar á efnasamsetningu lofthjúpsins
3. Breytingar á armengun
4. Breytingar á landnotkun
5. Eldgos
6. Breytingar á brautarþáttum jarðar
7. Tilviljanakenndur, innri breytileiki hringrásar lofthjúps og sjávar

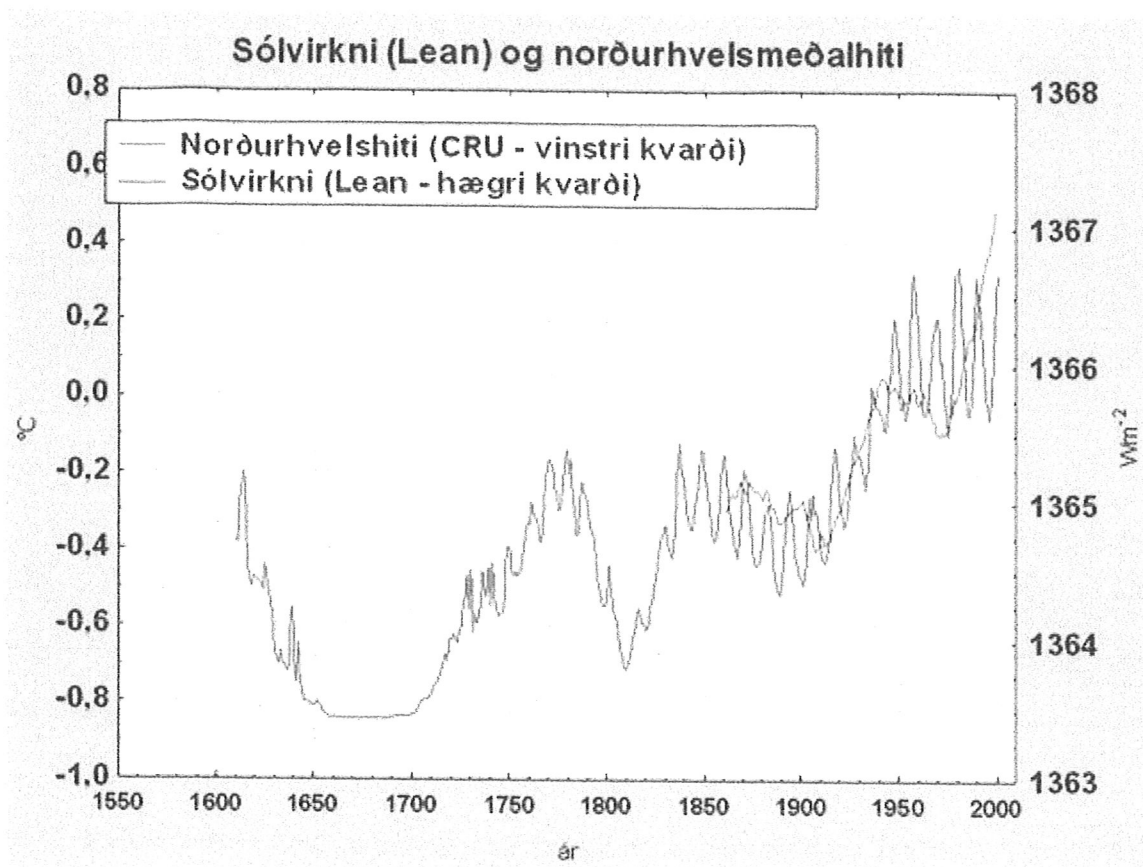
1. Breytingar á virkni sólar hafa verið nokkrar

Hér verður ekki fjallað um eðli þessara breytinga en fjölmargir hafa reynt að magnsetja þær. Nýleg rannsókn (Lean, 2000 [27 (/loftslag/heimildir/nr/827#27)]) rökstyður t.d. að sólstuðullinn svonefndi hafi sveiflast um nærri 3 Wm⁻² á síðustu 400 árum. Fyrir geislunarjöfnuð lofthjúpsins samsvarar þetta um 0,5 Wm⁻² aukningu á þessu tímabili.

Rétt er að geta þess að ný skýrsla IPCC telur aukningu af völdum sólar aðeins vera um 0,1 til 0,2 Wm⁻² frá 1750. Við skulum þá taka eftir því að samkvæmt Lean er hækkun sólstuðulsins frá 1750 um 2 Wm⁻² (1 Wm⁻² var þá þegar komið fram) eða lítillega meira en niðurstaða IPCC. Sólarvirknin hefur verið rakin lengra aftur í tímann.

Við sjáum á línuritinu á mynd 6 að kólnun norðurhvels frá 1860 til 1910 er samstíga minnkun á virkni sólar á sama tíma og að hækkunin frá 1920 til 1950 er einnig samstíga sólinni. (Lesi má um hitamælirlaðir síðustu 150 ára í t.d. Jones og félögum (1999 [25 (/loftslag/heimildir/nr/827#25)]).)

Kýrstaða er á virkni sólar eftir þann tíma, en hitinn sýnir fyrst lækkun (vegna armengunar?) en síðan gríðarlega hækkun, alveg úr takti við sólarbreytingar. Langflestir telja að aukin gróðurhúsaáhrif af mannavöldum hafi valdið síðasta hlýnunarkastinu.

Mynd 6. Virkni sólar 1600 til 2000 (ágiskun Lean ? rauður ferill) ásamt 11-ára keðjumeðaltölum norðurhvelshita (CRU) frá 1856 (blár ferill). Sýnd eru mestu sólblettalágmörkin, hið fyrra á 17. öld, en þá var sólin nánast blettalaus í marga áratugi, en hið síðara snemma á 19. öld. Gögn frá Lean: Lean, J. 2004. Solar Irradiance Reconstruction. IGBP PAGES/World Data Center for Paleoclimatology. Data Contribution Series # 2004-035.

Mynd 7. *Virkni sólar 1600 til 2000 (ágiskun Lean ? rauður ferill) ásamt 11-ára keðjumeðaltölum Stykkishólshita frá 1798 (blár ferill). Sólargögn: Sjá texta með mynd 6.*

Mynd sem ber saman hita í Stykkishólmi og sólvirkni feril Lean sýnir svipaða mynd. Hlýindaskeið 19. aldar fylgir sólvirknihámarki sama tíma furðuvel, en á síðari hluta aldarinnar er leitni ferlanna andstæð.

Hlýnunin eftir 1920 er snarpari í Stykkishólmi, en höfum í huga að teikna mætti myndina öðruvísi. Kuldakastið eftir 1960 sést ekkert í sólvirkinni og hlýnun síðustu 20 ára ekki heldur.

2. Breytingar á efnasamsetningu lofthjúpsins

Þessar breytingar hafa orðið langmestar á 20. öld og nær eingöngu af manna völdum. Þær eru taldar valda stórum hluta hitaaukningarinnar sem hefur verið í gangi upp á síðkastið. Minniháttar breytingar voru í magni koltvísýrings á öldunum fyrir iðnbyltingu. Þessar breytingar eru inni í hermilíkönun og virðast skipta einhverju máli, en ósamkomulag er um hversu mikið.

Ástæða skammtímabreytileika koltvísýrings fyrir iðnbyltingu er oftast talin felast í breytingum á gróðurlendi af manna völdum, en um það er deilt. Aukinn skógarvöxtur í Evrópu eftir Svartadauða er t.d. talinn hafa dregið koltvísýring tímabundið úr lofthjúpnun, en hlutur hans lækkaði lítillega um það leyti.

3. Breytingar á armengun

Þær eru langmestar síðustu 2 - 3 hundruð árin, vegna umsvifa mannkyns. Mengun var sums staðar mjög mikil á 19. öld en nálgadist það að verða hvelræn (norðurlhveli) eftir síðari heimsstyrjöld og er talin aðalástæða hiksins sem kom í hlýnunina um svipað leyti. Að öðru leyti er armengun ekki kennt um atburði síðustu 1100 ára, þó að staðbundin áhrif gætu hafa gert sig gildandi.

Óbein áhrif ars á skýja- og úrkomumyndun er ekki talin hafa valdið neinum hnattrænum áhrifum síðasta árþúsundið ef stærstu eldgos eru undanskilin.

4. Breytingar á landnotkun

Breytingar á landnotkun geta haft bæði bein og óbein áhrif á veðurkerfin. Beinu áhrifin eru þau sem koma fram í breyttu endurskinshlutfalli jarðarinnar. Talið er að skógaeyðing á síðmiðöldum í Evrópu hafi haft einhver áhrif, skógeyðing í Kína og Evrópu á 18. öld og mikil skógeyðing á 19. öld í N-Ameríku og víðar. Skóglendið var víða einnig brotið til ræktunar.

Endurkastshlutfall akra er oftast meira en skóglendis og breytingar af þessu tagi valda því lækkan á meðalhita. Einna mestu munar þegar snævi þaktir akrar á vetrum koma í stað skóglendis eins og algengt var t.d. í Kanada. Talið er að aukin skógrækt í tempraða beltinu sé nú farin að verka í öfuga átt.

Lítið er vítað um stærð breytinga á endurgeislun síðustu 1000 árin, en hugmyndir eru þó um að þessar breytingar hafi haldið aftur af hækkun hita vegna aukinnar virkni sólar á 19. öld. Sá möguleiki eykur heldur óvissu varðandi bein áhrif breytingar á sólvirkni á hitafar.

Breytt landnotkun getur einnig haft óbein áhrif vegna þess að vatnsbúskapur stórra svæða breytist. Þetta getur haft áhrif á ferskvatnsstreymi til sjávar og á viðkvæmum svæðum er hugsanlegt að hringrás hafsins hnikist. Litlar líkur eru þó taldar á því að slík áhrif geti orðið á hvelsvísu.

5. Eldgos

Mjög stór eldgos geta haft umtalsverð áhrif á veðurlag en eru hins vegar flókin og verða ekki rakin hér. Í flestum tilvikum standa áhrifin aðeins í nokkra mánuði og upp í um tvö ár. Að meðaltali valda eldgos kælingu, tímabil þegar stór gos eru tíð eru því heldur kaldari en tímabil þar sem þau eru sjaldgæf. Unnið er að úttektum á eldgosum aftur í tímann. Er þá einkum stuðst við afurðir þeirra í ískjörnum.

Eldgos hafa verið mistíð í heiminum síðastliðin 1100 ár. Fyrri hluti 20. aldar var rólegur og hitahækkunin á þeim tíma er stundum kennd þessum rólegheitum.

6. Breytingar á brautarþáttum jarðarinnar

Breytingar á möndulhalla, sólínáðarrekki og hringviki eru litlar á 1000 ára tímakvarða, en hafa þó þróast þannig að til lítils háttar kólnunar leiðir á norðurlhveli. Í upphaflegum greinum Mann og félaga (1998, 1999 [29, 30 (/loftslag/heimildir/nr/827#29)]) um hitafar síðustu 1000 ára voru þessar breytingar taldar aðalorsakabáttur kólnunarinnar eftir 1100 fram undir okkar daga.

7. Innri breytileiki

Eftir að farið var að keyra lofthjúps- og sjávarlíkön sem tóku tillit til þáttanna hér að ofan kom í ljós að þeir duga að mestu leyti til að skýra stærstu breytingar tímabilsins, þó að sumt sé samt á huldu. Tilraunir hafa verið gerðar með afskiptaleysi, þ.e. að láta líkön lofthjúps og hafs eingöngu ganga á eigin breytileika. Þessar tilraunir sýna að líklega er ekki hægt að kenna innri breytileika einum um allar hita- og úrkomubreytingar sem menn nú þekkja síðustu 1100 árin, orsaka breytinga sé fremur að leita í þeim fjölbreytta hvata sem þættirnir hér að ofan veita. Hugsanlegt er að fleira komi við sögu.

Flest virðist benda til þess að fremur hlýtt hafi verið á norðurlhveli á 11. öld og sennilega einnig hér á landi. Veðurfari hafi hrakað á 13. og 14. öld og hiti hafi náð lágmarki á tímabilinu 1550 til 1700. Hiti hafi síðan heldur hækkað, en varla þó marktækt fyrir en seint á 19. öld. Mikið hlýnaði á 20. öld.

Erlendu gögnin hér að ofan eru flest fengin frá **NOAA Satellite and Information Service** (<http://www.ncdc.noaa.gov/paleo/datalist.html>)
- <http://www.ncdc.noaa.gov/paleo/datalist.html>.

KRÖFULÝSING til óbyggðanefndar

Óbyggðanefnd			
Málsnr.	0BN19080003	Tilv.	1/2019
Db.	1-102	Skj.nr.	7
Mótt.			

Jörð/landsvæði:

Skjaldarbjarnarvík

Kröfuna gerir/gera:

Sigríður E. Gunnarsdóttir kt. 101145 2129, Ásdís Gunnarsdóttir kt. 260348 3379 og Guðrún Anna Gunnarsdóttir kt. 0207494159.

Fyrirsva:

Guðrún Anna Gunnarsdóttir

Kröfugerð:

Gerð er krafa um beinan eignarrétt á landsvæðinu.
Sjá einnig greinargerð frá jólum 2018

Heimildir:

Landamerkjabréf og að auki venjur og hefðir á Ströndum.

Annað:

Í bréfum mínum til óbyggðanefndar í mars og júní er gerð efnislega grein fyrir kröfum okkar systra um afmörkun Skjaldarbjarnarvíkur í tengslum við þjóðlendumál á Ströndum.

Fylgiskjöl:

Vísað er til gagna sem óbyggðanefnd hefur aflað og kynnt nefndum landeigendum.

Einnig er vísað er til áður innsendra gagna:

- 1) Greinargerð frá jólum 2018
- 2) Kort eftir Ágj frá 10.10.2014

Stykkishólmi 5.9.2019

Guðrún A. Gunnarsdóttir

Guðrún Anna Gunnarsdóttir

Óbyggðanefnd
Skuggasundi 3
101 Reykjavík

Óbyggðanefnd			
Málsnr.	ÖBN19080003	Tilv.	1/2019
Db.	1-102	Skj.nr.	7(1)
Mótt.	19.3.2019		

Greinargerð landeigenda til óbyggðanefndar vegna kröfulýsingar á svæði 10A

Vegna: Skjaldarbjarnarvíkur í Árneshreppi.

Nýlega spurðist okkur að óbyggðanefnd vildi seilast til landa ofangreindrar jarðar.

Rekamörk, vatnsföll, jökulbungan, vatnaskil og eða fjallseggjar hafa á Ströndum ráðið jarðamörkum.

Jarðamörk fyrrgreindrar jarðar hafa verið óumdeild um aldir það best er vitað.

Það er einlæg ósk okkar að fyrrnefnd nefnd láti af þessum kröfum og virði hin fornu og skíru jarðamörk norður Stranda.

Til þrautavara munum við að hætti Strandamanna, okkur til fulltingis heita á Hallvarður Hallsson frá Horni hver sín bein bar í Skjaldarbjarnarvík.

Gjört á jólum annó 2018

Fyrir hönd Eyrarsystra:

Sigríðar E. Gunnarsdóttur kt. 101145 2129, Ásdísar Gunnarsdóttur kt. 260348 3379 og Guðrúnar Gunnarsdóttur kt. 0207494159.

Guðrún A. Gunnarsdóttir

Guðrún Anna Gunnarsdóttir

Sundabakka 10a

340 Stegkústólmi (s. 846-6128)

Ps.

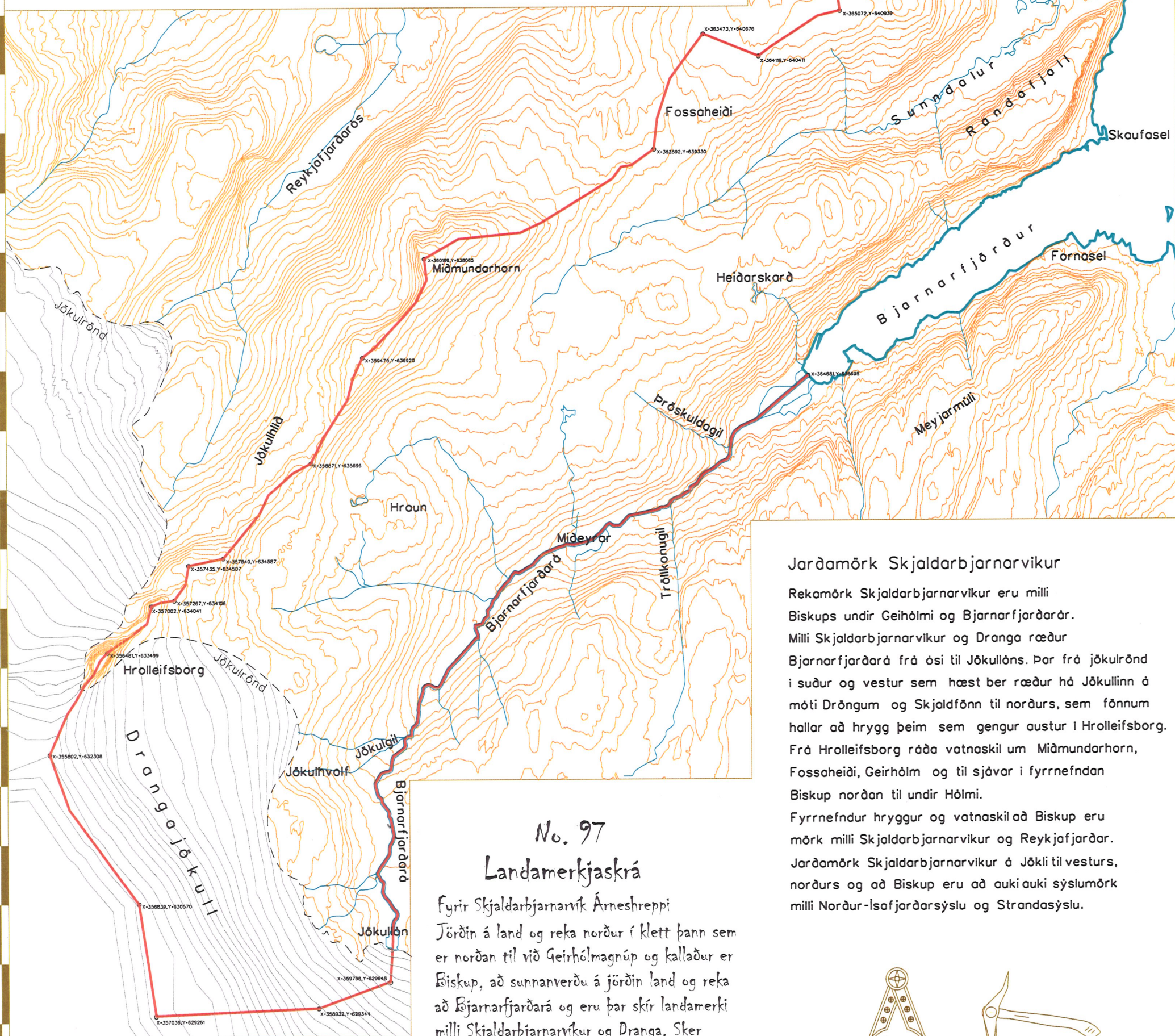
Með er hnitasett kort sem sýnir jarðamörk Skjaldarbjarnarvíkur, sem janframt eru að hluta sýslumörk.

Óbyggðanefnd	Tilv.	1/2019
Málsnr.	08U19080003	
Db.	1-102	
Mótt.	7(2)	

SKJALDARBJARNARVÍK

 ARNESHREPPI
 JARÐARMÖRK

LANDNÚMER 141 714

Jarðamörk Skjaldarbjarnarvíkur

Rekamörk Skjaldarbjarnarvíkur eru milli Biskups undir Geirhólmi og Bjarnarfjarðar. Milli Skjaldarbjarnarvíkur og Dranga ræður Bjarnarfjarðar frá ösi til Jökullóns. Þar frá jökulrönd í suður og vestur sem hæst ber ræður há Jökullinn á móti Dröngum og Skjaldfönn til norðurs, sem fönnum hallar að hrygg þeim sem gengur austur í Hrolleifsborg. Frá Hrolleifsborg ræða vatnaskil um Miðmundarhorn, Fossaheiði, Geirhólm og til sjávar í fyrrnefndan Biskup norðan til undir Hólmi. Fyrrnefndur hryggur og vatnaskil að Biskup eru mörk milli Skjaldarbjarnarvíkur og Reykjafjarðar. Jarðamörk Skjaldarbjarnarvíkur á Jökli til vesturs, norðurs og að Biskup eru að aukiauki sýslumörk milli Norður-Ísafjarðarsýslu og Strandasýslu.

No. 97

Landamerkjaskrá

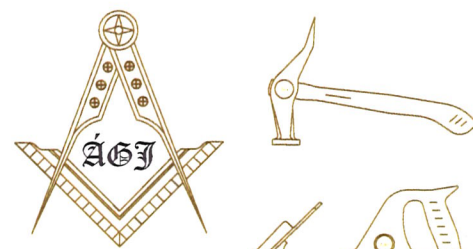
Fyrir Skjaldarbjarnarvík Arneshreppi
 Jörðin á land og reka norður í klett þann sem er norðan til við Geirhólmagnúp og kallaður er Biskup, að sunnanverðu á jörðin land og reka að Bjarnarfjarðar og eru þar skír landamerki milli Skjaldarbjarnarvíkur og Dranga. Sker þau, er liggja fram undan landinu liggja undir jörðina ásamt veiði við þau.

pt Árnosi 2. júlí 1890

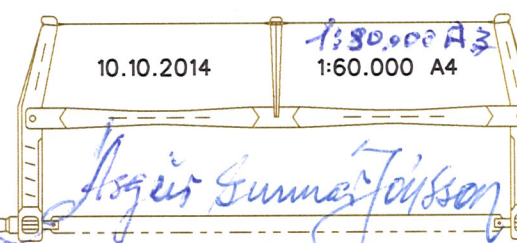
Bjarni Bjarnason J.j. Thorarensen
 (jarðeigendur)
 Guðmundur Pétursson
 bóndi á Dröngum

Skjaldarbjarnarvík er í daglegu tali kölluð Skjaldarvík.
 Geirólfsagnúpur hefur ýmsar myndir ma. Geirhólmanúpur,
 Geirhólmur eða bara Hólmurinn.

Ásgeir Gunnar Jónsson

10.10.2014

1:80.000 A3
1:60.000 A4

Stykkishólmi 26.06.2019

Óbyggðanefnd, bt. Þorsteinn Magnússon

Skuggasundi 3

101 Reykjavík

Óbyggðanefnd			
Málsnr.	08VU19080603	Tilv.	1/2019
Db.	1-902	Skj.nr.	7(3)
Mótt.	7.7.2019		

Efni: Skjaldarbjarnarvík og Drangajökull, jarðamörk

Sæll Þorsteinn

Hef mótttekið bréf þitt dagsett 25. Jún í 2019.

Þakka þér greinargóðar og fræðandi upplýsingar.

Ýtreka fyrri kröfu um að rekamörk, jökulbungan, vatnsföll, vatnaskil og eða fjallseggjar sem ráðið hafa á jarðamörkum Skjaldarbjarnarvíkur og festra jarða á norður-Ströndum verði virt. Þessi krafa hefur verið óumdeild og byggir á fornum hefðum sem jafnvel hefur ekki þótt þurfa að taka fram nema svo sem öðru hverju í landamerkjabréfi.

Annað

- 1) Sjálfsagt er að varpa línunum af uppdrætti okkar inn á sameiginlegan uppdrátt.
- 2) Heimildir: Varðandi heimildir er vísað til Landamerkjabókar Strandasýslu skjals 97 þinglesnu í Árnesi 2.júlí 1890. Að öðru leiti er vísað til ríkjandi hefða á Ströndum og víðar.
- 3) Málsaðild og fyrirvarar: Undirrituð kemur einungis fram fyrir sína hönd og systra sinna sem búsettar eru erlendis. Aðrir eigendur sjá um sinn rétt.
- 4) Þigg og þakka leiðbeiningar frá Óbyggðanefnd.
- 5) Vettvangsferð: Er til í hana

Með góðum kveðjum af Ströndum

Fyrir hönd Eyrarsystra:

Sigríðar E. Gunnarsdóttur kt. 101145 2129, Ásdísar Gunnarsdóttur kt. 260348 3379 og Guðrúnar Gunnarsdóttur kt. 0207494159.

 Guðrún Anna Gunnarsdóttir

Óbyggðanefnd			
Málsnr.	ÖBN19080003	Tilv.	1/2019
Db.	1-102	Skj.nr.	13
Mótt.	19. nóv. 2019		

Drangar á Ströndum

Varðar kröfu íslenska ríkisins um þjóðlendu á Drangajökli

- Eigendur Dranga á Ströndum hafa nú í eitt ár unnið ásamt Umhverfisstofnun að skilmálum vegna mögulegrar friðlýsingar jarðarinnar. Er það mál nú í ferli og verður unnið áfram eins og lög gera ráð fyrir.
- Landamerki Drangajarðarinnar eru vel skilgreind og voru þinglýst fyrir um 120 árum og hafa ekki hingað til verið dregin í efa. Þar kemur fram að landamerki að vestan hljóta að vera hábunga Drangajökuls, eða þar sem vötnum hallar.
- Sennilega hefur spurning um eignarhald á jöklinum aldrei komið upp fyrr en nú né um hann staðið deilur. Drangabændum hefur eflaust í gegnum aldirnar ekki þótt mikil eign í jöklinum sjálfum, enda nýttjar jarðarinnar bundnar að mestu við sjóinn. Hann tilheyrir þó að hluta jörðinni og þarf því ríkið að taka þann hluta jökulsins er tilheyrir jörðinni með valdi af eigendum til að gera að þjóðlendu. Í kröfu fjármálaráðuneytisins felst því þjóðnýting jökulsins.
- Okkur eigendum Dranga er ljóst að ríkið hefur undanfarin ár mjög ásælst jökla landsins til að gera að þjóðlendum og náð þar svo miklum árangri að allar kröfur þess hafa líklega náð fram að ganga, utan ein. Það er því sennilega til lítils að reyna að berjast við það ofurefli sem ríkisvaldið er. Við bendum hins vegar á að við friðlýsingu Drangavíðerna sem öll rök hníga til að af verði myndi jökullinn fylgja þar með. Því væri óþarft að þjóðnýta þann hluta jökulsins er tilheyrir jörðinni, þar sem hann yrði innan friðlýsingar Drangalands.
- Í ljósi þess sem að undan er rakið er ríkinu engin nauðsyn að ásælast jökuleign Drangafólks. Við teljum okkur fullfær að setja í friðlýsingarskilmála nægilega sterk skilyrði fyrir verndun hans. Þess vegna er þess farið á leit að menn hinkri við í þjóðnýtingaráformum varðandi Drangajökul þar til friðlýsingarferli Drangajarðarinnar er lokið.
- Verði hins vegar fallist á eignaupptökuna er það skýlaus krafa okkar að þá verði settar strangar reglur um umgegna á jöklinum og því lýst yfir að svæði það sem tekið yrði muni aldrei fénýtt með virkjunum eða öðrum sambærilegum náttúruspjöllum.

Með bestu kveðju

f.h. Drangafólks

Sveinn Kristinsson

Vesturgötu 85

300 Akranesi